

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2070. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Prvi poskus razorožitve

V Zenevi se danes prične razorožitvena konferenca, za katero se borijo že vsa poveljna leta državniki, znanstveniki in kulturni delavci iz skrbi za to revno človeštvo, žene in matere iz strahu za svoje drage in davkoplačevalci iz skrbi za tako težko prislužen denar. Vsaj začela se bo ta konferenca! To je že nekaj, ako pomislimo, da je bila celo pred začetkom v nevarnosti; saj se je pred dvema dnevi razširil iz Zeneve glas, da bodo konferenco odložili vsaj za nekaj dni, da bi prej rešili mandžurski spor in da bi razprav ne motilo grmenje topov na Daljnem Vzhodu, da bi konferenčne dvorane ne razsvetljevali plameni iz šanghajskih predmestij, da bi dobrega razpoloženja ne kvaril krik umirajočih, ki so s svojimi telesi skušali zastaviti pot japonskemu imperijalizmu, in jok njihovih staršev, žen in bratov.

Komaj pri začetku smo in krvava znamenja na nebu kažejo, da bo konec slab. Zveza narodov, na katero so posebno šibkejši narodi toliko računali, je odpovedala prav v trenutku, ko bi bila morala pokazati na resničnem primeru, v kitajsko-japonskem sporu, da je oboroževanje odvračljivo, ko ona ščiti napadane pred napadalcem. Proti Japonci bi ne mogla poslati oborožene vojske, ker je nima, vendar bi morala izreči vsaj moralno obsodbo nad postopanjem Japoncev. Trenutni interesi posameznih velesil, ki odločujejo v Svetu Zvez narodov in katerim osvobodila politika Japoncev utrjuje njihove kolonialne posesti, so nadvladali nad običnimi interesi človeštva. Prav ti posebni interesi posameznih držav bodo prevladovali tudi zdaj in na razorožitveni problem bodo predstavniki odločujočih velesil gledali z istim očesom, kakor gledajo na mandžurski spor.

Ozračje v Zenevi je prenasajeno. Strokovnjaki in politiki so prispeli s torbami, polnimi listin, samo da bi lažje dokazali, da imajo njihove države pravico do še močnejše armade in še večjega števila topov; malokdo, morda nihče ni prišel z resničnim namenom, da od postavke za oboroževanje v državnem proračunu kaj črta. Svet je vznemirjen. >Francija je nezadovoljna z Veliko Britanijo, ker ta simpatizira z Nemčijo, Velika Britanija pa nezadovoljna s Francijo, češ, da ovira gospodarsko obnovo sveta. Nemčija je nezadovoljna z zadržanjem Francije in Britanije, Ameriške združene države pa so nezadovoljne z vsemi tremi, ker niso v stanu rešiti izključno evropsko stran svetovnega problema. Tako je označil današnji svetovni položaj nek angleški časnikar. To razpoloženje se bo preneslo tudi v dvorano razorožitvene konference, saj ne pojde tu morda za kako teoretično razglabljanje o potrebi razorožitve, temveč za število mož in topov, ki naj se odmeri posameznim državam; tu pojde za moč armade, po kateri merijo države svoj prestiž in tudi svojo moč v odnosu do drugih.

Francija in njene manjše zaveznice se nočejo razorožiti, ker se zaradi neprestanih groženj z revanžo od strani Nemčije, Avstrije in Madjarske ne čutijo dovolj varne. Angliji, ki se smatra s svojimi dominijami in kolonijami za svet zase, ne dišijo nikake tesnejše mednarodne obveze. Amerika meni, da je svojo oboroženo silo zmanjšala na minimum. Fašistična Italija, katere finance se rušijo pod težo njenih topov in oklopnih, a ki še vedno sanjari o pariteti s Francijo, bi rada znižala svoje vojaške stroške, ako bi jih tudi Francija. Nemčija, Avstrija in Madjarska zahtevajo razorožitve zato, ker so bile v smislu mirovnih pogodb same razorožene, na tihem pa upajo, da jim bodo zmagovalci zopet dovolili oboroževanje, ker se dobro zavedajo, da splošne razorožitve, kakor jo one zahtevajo, ni danes mogoče izvesti. Delo razorožitvene konference bodo silno ovirali običajni mednarodni demagogi, ki bodo tudi ta mednarodni forum skušali izbrabiti za mednarodno propagando. Tako je Litvinov že napovedal, da bo zahteval splošno razorožitve in do zob oboroženi Mussolini bo pripravil znižati svojo redno armado in milico na deset tisoč mož. Napovedujoči skupen nastop med Nemčijo in Rusijo proti francoski tezi, da je treba prej zagotoviti državnim varnost, potem šele zahtevati od njih, da izvedejo postopno razorožitve.

Kdor bo proučil vzroke tega vzdušja v Zenevi, bo tudi našel pot, ki pelje k resnični razorožitvi. Nacionalizem, namreč šovinistični nacionalizem, ki nastopa v obliki raznih fašizmov in razdvajanja narode, se je po vojni razbohotil, kakor ni nihče pričakoval. Med narodi ni dovolj niti elementarne strpnosti, kaj šele, da bi mogli govoriti o mednarodni solidarnosti, ki je prvi pogoj za razorožitve. Kakor v zasebnem življenju, tako tudi v mednarodnem daje smernice medsebojnimi odnošaji egoizem.

Amerika nam daje v tem pogledu prav tipičen primer. Njen proračun za leto 1930-31. izkazuje 720 milijonov dolarjev izdatkov v vojaške namene, to je 80% več kakor v letu 1913. (Francija je izdala v ta namen v istem času 547 milijonov dolarjev, Anglija 608, Italija 322, Poljska 122, Rumunija 07, Jugoslavija 47 in Češkoslovaška 41 milijonov dolarjev; v primeru z letom 1913. so bili ti stroški v Franciji za 8% višji, v Italiji kar za 45-50%, Anglija pa izdaja danes za vojaštvo prav toliko, kakor pred vojno.) Ameriška mornarica je po stoletnem tekmovanju dosegla pariteto z Angleški. Ameriški kongres je z največjo težavo odobril stroške za delegacijo na razorožitveni konferenci, češ, da je povsem odvračljivo, da gre delegacija v Zenevo, saj je Amerika že itak skrčila svojo armado na minimum! Takšen zgled daje danes Amerika, kjer se je rodil Wilson, ustanovitelj Zvez narodov, tega ognjišča mednarodnega mira, bodočega najvišjega mednarodnega razsodišča, ki naj poravnava spore mirno in s tem posredno omogoči tudi razorožitve. Amerika danes prav nič ne skriva, da zahteva od Evrope razorožitve samo zato, da bi ta potem lažje plačevala svoje dolge. Vsa poveljna francoska politika je šla za tem, da bi Ameriko, ki ni hotela

Japonske bombe sejejo smrt in razdejanje

Japonci bodo zasedli tudi Nanking, če treba -- Japonci stoje že pred Harbinom

Strahovit bombardement

O naskoku japonskih pomorščakov na kitajsko mesto Sanghaja, Capej, ki je bil podvzet v petek, 29. januarja, na povelje admirala japonskih ladij pred Sanghajem, Siosave, se poročajo strahovite podrobnosti.

Japoncev je bilo komaj 4000, dočim je bilo kitajskih vojakov, ki so branili mesto, najmanj trikrat toliko. Glavno orožje Japoncev je bila letalska eskadra, ki je nastopila z brezobzirno silo. Japonska letala so metala v rednih intervalih bombe nad kitajsko mesto, sejojo smrt in razrušenje. Bombe imajo velik kaliber in rušijo hiše, kakor bi bile iz papirja. Ruševine dosegajo ponekod višino 100 metrov! V ulicah pa so bombe izkopale ogromne kraterje. Obstreljevanje Capeja je trajalo točno 14 ur.

Kitajski prebivalci Capeja, ki niso absolutno ničesar vedeli o ultimatu admirala Siosave, so bili vsi doma, ko se je bombardement začel. Bombardement iz zraka jih je iznenadil kakor miši v mišnici. Nesrečnejši so se v skupinah celih tisočev skušali rešiti v mednarodni del mesta, kjer pa so jim mednarodne čete branile vstop. Reveži so se nastanili tik ob meji. Med tem pa se je dvigal nad Capejem gost in črn oblak dima. Japonci so bili z bombami zažgali mesto, ki danes ne predstavlja ničesar drugega kakor en sam kup razvalin, pod katerimi je pokopanih na tisoče prebivalcev.

Po kratkem premirju zopet borba

Na prizadevanje inozemskih konzulov in poveljnikov internacionalnih čet se je v soboto sklenilo premirje, ki je pa trajalo samo malo časa. V noči od sobote na nedeljo je namreč dospelo na severni kolodvor v Sanghaju več oklopnih vlakov s kitajskimi vojniki iz Nankinga, ker je bila vlada sklenila, da se Japonci invaziji upre. Baj je došlo okoli 20.000 kitajskih vojakov, ki sicer nimajo nobenega enotnega poveljstva, so pa napolnjeni fanatičnega sovraštva do Japoncev, ki so napadli njihovo domovino ter razrušili kitajsko mesto. Težki veliki masi japonski admiral ni mogel postaviti nasproti več kot kakih 5000 mož mornarice in infanterije, ki jo je do zadnjega moža izkrcal s svojih ladij. General Siosava pa je izredno energičen mož, ki je sklenil, da bo, dokler iz Japonske ne dobi potrebnih ojačenj, spustil na Sanghaj vso maso svojih letal in neumiljen bombardiral, ako se kitajske čete ne bodo umaknile 6 milj daleč od japonske obrambne črte.

Kitajci so začeli ofenzivo proti Japoncem v nedeljo ob 10.30. Posluševali so se pri tem artiljerije, ki je zažgala več hiš tudi v internacionalnem delu mesta. Ker so Kitajci bili v ogromni premoči, so se japonski matrozi počasi umaknili, nato pa so zopet stopila v akcijo japonska letala. Letala so zopet sejala strah in grozo. Obstala so nad onim delom Capeja, v katerega so bili udrili Kitajci, in metala nanje in na hiše najmanj 10.000 bomb. Zopet so se proti nebu dvigali rdeči plameni, črni oblak pa je zatemnil ne samo Capej, nego tudi mednarodno mesto, in pokril tudi morje.

Med tem so Japonci, ki so dobili nekaj ojačenj, začeli protiofenzivo, in sicer v oklopnih avtomobilih. Z res obudovanjem vredno neustrašnostjo, ne meneč se za smrt, so začeli pohod v mesto in z zažigalnimi bombami zažgali vsako hišo, iz katere so streljali Kitajci. Kitajski prostrelci so raje v hišah končali sami sebi življenje, kakor da bi umrli v strašnih mukah plamenov požara.

Proglas maršala Cankajšeka

Med tem se je zvedelo, da je maršal Cankajšek v Nankingu, dasi nima nobene oficijelne funkcije v vladi, izdal proglas, v katerem izjavlja, da bo kitajska armada branila domovino do zadnjega in da bo vsak kitajski vojak raje žrtvoval svoje življenje, kakor da bi dopustil, da bi domovina

podpisati versailleskega miru in stopiti v Zvezo narodov, pritegnila v Evropo kot garanta za današnji »status quo« — ta namen je imel tudi Briandov pakt — da bi tako dosegla večjo varnost in lažje privolila v razorožitve; toda vse njeno prizadevanje je bilo zaman. Eric Drummond, glavni tajnik Zvez narodov je z vsemi silami delal na to, da bi pridobil Ameriko za skupno akcijo v mandžurskem sporu, toda Amerika je zopet rekla: Ne! Ameriške združene države so s svojo abstinenco politiko uničile Zvezo narodov in s tem tudi onemogočile razorožitve.

Razpoloženje v Zenevi je torej pesimistično. Zato je danes med politiki in publicisti v pogledu razorožitvene konference toliko črnogledov. Tolažimo pa se z dejstvom, da je razpoloženje mas, to je narodov samih, precej drugačno, kakor razpoloženje njihovih predstavnikov. Na vojne strahote ljudje še niso pozabili in tudi davčna bremena prehodno pritiskajo nanje, da bi vedno in vedno ne mislili na resnično razorožitve ali vsaj na omejitve oboroževanja. Zato bo želja o razorožitvi tlela še dalje v srcu narodov in zato pozdravljamo vsak poskus, da se ta želja uresniči, četudi bi se morda prvi ponesrečil.

doživela tolikšno sramoto. Obenem je odšel iz Nankinga v smeri proti Sanghaju 19. armadni zbor. Med prebivalstvom vlada ogromno ogorčenje proti Japoncem in navdušenje za vojno. Ko so vojaki odhajali, je na tisoče oseb manifestiralo za domovino. noseč napis: »Ne pustite naprej napadalcev!«, »Branimo Sanghaj do zadnje kaplje krvi!«, »Zivela vojska!«, »Doli Japonci!«.

Ali bodo Kitajci uspeli?

V mednarodnih krogih dvomijo, da bi Kitajci mogli Japonce ustaviti in vreči nazaj. Razmere na Kitajskem so namreč popolnoma očajne. Kakor ne obstoja nobena enotna kitajska vlada, tako ne obstoja enotna kitajska armada. Armada obstoji iz posameznih oddelkov, katerim poveljujejo generali, ki so med seboj čisto razprti.

Obenem se poroča, da so se južno od Hankova zopet pojavile komunistične čete, ki so dobro oborožene in prodirajo proti Hankovu, Vučuanu in Hanjangu ter pretijo, da bodo napadle armado Cankajšeka v hrbet. Znano je tudi, da je bojna moč kitajske armade zelo majhna.

Drugače je seveda z Japonci. Njihova armada, ki operira v Mandžuriji, znaša 50.000 mož, na Japonskem je pa pripravljenih nadaljnjih 200.000 mož, ki so popolnoma opremljeni in pripravljani za takojšnji odhod, če treba.

Kitaj ni napovedal vojne

Dočim se je 30. jan. mislilo, da je kitajska vlada v Nankingu napovedala Japonski vojno, pa se zadnja poročila glasijo popolnoma drugače. Res je, da je izvršilni odbor stranke Kuomintan sklenil, da ima vlada nemudoma proglasiti vojno proti Japoncem. Kitajska vlada sama pa tega sklepa še ni sprejela in ga tudi ne bo, ampak je samo sklenila, da se bo proti japonski invaziji branila z vsemi silami, s katerimi razpolaga. Obenem pa je kitajska vlada Nanking zapustila in se podala v Lojang.

Japonci hočejo zasesti Nanking

Med tem dosepevajo v šanghajsko luko nadaljnje japonske ladje in vojni transporti. Japonci izjavljajo, da bodo, ako se kitajska vlada z njimi ne bo pobotala, po reki prodirali do Nankinga in ga, če treba, zasedli. Fakt je, da so Evropejci v Nankingu od svojih vlad že dobili navodilo, da naj vse pripravijo, da bi se mogli v najkrajšem času vkrcati in japonske ladje in mesto zapustiti.

Položaj v Šanghaju se je zelo poslabšal

Ameriška flota je pripravljena

Sanghaj, 1. febr. 2. Pogajanja za premirje so prekinjena, čeprav se niso niti pošteno začela. Japonski kontre-admiral se ni hotel razgovarjati s kitajskimi generali in se je najprej obrnil na britanskega generalnega konzula ter pri tem ignoriral ameriškega generalnega konzula. Japonski kontre-admiral je zahteval, da Kitajska takoj umakne svoje čete in da britanska vlada skupno z Japonsko prevzame varnostno službo nad mestom. Pod takimi pogoji so seveda padli vsi ameriški in britanski poskusi za mirno likvidacijo spora. V vodo. Sestanek se je vršil v postopju britanskega generalnega konzulata, toda istočasno je nad Sanghajem krožilo 17 japonskih letal.

Takoj nato so Japonci stopili v akcijo, ker so jim prispel nove čete na pomoč in pričeli so tudi v mednarodnih koncesijah delati vse, kar smatrajo, da je za njih važno s strateškega stališča. Izkrvavanje francoskih čet se zaenkrat vrši samo v francoski koncesiji. Japonci so pri tem zažgali tudi hotel Hankov, ki leži 1 km v notranjosti koncesij in ki je ameriška last. To so storili zaradi tega, ker so bili baje s strehe tega hotela obstreljevani. Predno so hotel zažgali, so zahtevali, da se vsi civilisti odstranijo iz hotela. Ponoči so sempatja pokale puške, v zgodnjih jutranjih urah pa so začele peti strojnice. Takoj nato so japonske čete z druge strani napravile strahovit napad. Kitajci se obupno branijo in bijejo se strašne borbe, v katerih hočejo Japonci iztrebiti vse Kitajce na bojišču.

Boji v Šanghaju se nadaljujejo

Kitaj se bo branil do zadnjega

London, 1. febr. tg. V nedeljo so se nadaljevali manjši boji za hotel Astor v Sanghaju in za National City banko. Angleški generalni konzul je sklical za danes novo konferenco, da bi se osnovala nevtralna cona. Angleški poveljnik je energično protestiral proti predlogu Japoncev, ki zahtevajo, da bi glavne dovozne ceste v mednarodno naselbino ostale v japonski posesti. Kitajci in Japonci so odklonili angleške in ameriške protipredloge. Zato so prišli do edinega uspeha, da se premirje podaljša. V predmestju Cataj je bilo porušenih več kot 1000 poslopij. Stvarna škoda se

Velike skrbi velesil

Velesile so v velikih skrbih predvsem zaradi usode mednarodnega mesta v Sanghaju. Najbolj je v skrbih Anglija, ki ima v Sanghaju investiranih najmanj 250 milijonov funtov. Čisto vse javne naprave, električne centrale in električni vodi, tramvaj, vodovod itd. — vse je zgrajeno z angleškim kapitalom. Ako si Kitajci ne bodo premislili in zopet podvzeli poizkus, da Japonce vržejo iz mesta, potem je katastrofa neizogibna. Japonci so namreč odločeni, da bodo v slučaju ponovne kitajske ofenzive postopali z vso brezobzirnostjo in z vso svojo ogromno silo, kar bo imelo žalostne posledice tudi za mednarodni del mesta. Sicer štejejo mednarodne čete, ki so pod poveljstvom angleškega generala, okoli 20.000 mož, toda vprašanje je, če se bodo mogli evropski vojaki učinkovito ustaviti navalu kitajskih vojakov, ki bodo, ako jih bodo Japonci vrgli nazaj, udrili v mednarodno mesto. Če se bodo internacionalne čete temu uprle, bo nastalo strahovito krvotilje, ako ne, pa bodo kitajski vojaki celo mesto izropali, kakor je to njihova navada. Razume se, da tudi Japonci tega ne bodo mirno gledali. Zaradi tega se zastopniki velesil z vsemi silami prizadevajo, da bi se Japonci in Kitajci sporazumeli.

Je pa zelo malo upanja, da bi se to posrečilo

Japonci so že pred Harbinom

Medtem ko je pozornost velesil obrnjena na dogodke v Sanghaju, pa Japonci v severni Mandžuriji marsikaj na Harbin. Tam se namreč vršijo luti boji med kitajskim poveljnikom stražne armade Vzhodnokitajske železnice Tinčanom in kitajskim generalom Sinčanom, ki se med seboj borita za to, kdo bo zavladal v severni Mandžuriji, ki je sedaj brez gospodarja. To so izrabili Japonci, ki pod poveljstvom generala Hazebe korakajo iz Kirina v Harbin. Japonce je razljutilo, da so člani ruske uprave Vzhodnokitajske železnice dali porušiti mostove in del železniške proge, da bi Japonci ne mogli prodirati. Porušili so pa zveze kitajski vojaki generala Tinčao, ki je na strani Rusov. Japonci so se sedaj, kakor vedno, odločili, za kratek proces in se v tem momentu nahajajo že 30 milj pred Harbinom, ki ga bodo, kakor se poroča, zasedli še danes.

Položaj v mednarodni koncesiji je strašen, ker ima ljudstvo le za dva dni brane. Japonci se za Evropejce sploh ne brigajo, z druge strani pa smatrajo Kitajci mednarodno koncesijo za japonsko vojno bazo.

Včeraj so senkaj prispeli 4 ameriški rušilci, danes pa prihajajo nove ameriške ladje. Gros ameriške mornarice se isto tako pričakuje, da pripluje v najkrajšem času v azijske vode. Jutri pride v Sanghaj 31. pehotni polk iz Manile.

Washington, 1. febr. 2. Vsa pacifiška flota, ki sestoji iz 60 vojnih ladij, je krenila danes zjutraj v Havaj. Poveljnik flote, admiral Light, je izjavil, da se bodo vršili redni letni manevri, izjavil pa je, da mora biti celokupna flota pripravljena na vsako eventualnost.

Tokio, 1. febr. Vest, da je odplula ameriška tihooceanska flota, je vzbudila veliko vznemirjenje. Vsa japonska flota je v strogi pripravljenosti.

Newyork, 1. febr. tg. Včeraj zjutraj je zapustila Manillo vzhodnoazijska flota Združenih držav s križarko Housten in 6 rušilci, 2000 mož kopnih čet in 400 mornarji. Povelje je dal predsednik Hoover po dveurni konferenci z državnimi podtajniki. Amerika je poslala te čete na prošnjo ameriškega generalnega konzula v Sanghaju, da se zaščitijo tamkajšnji ameriški državljani. Ko se bo položaj razjasnil, bo Amerika svoje čete zopet umaknila. Ker so Japonci kršili nedotakljivost mednarodne cone v Sanghaju, je Amerika skupno z Anglijo vložila v Tokiju protest.

ceni na 5 milijonov dolarjev. Ker je bilo porušenih in zaprtih mnogo tovarn, je postalo brezposelnih pol milijona Kitajcev. Kitajske banke so danes otvorile svoje urade, 17 tovornih avtomobilov pa je moralo odpeljati iz mesta trupla padlih Japoncev in Kitajcev.

London, 1. febr. tg. Po zadnjih poročilih iz Sangaja se je tam položaj zopet postril. Dasi je oficijelno še vedno v veljavi sklenjeno premirje, se poroča iz Četaja, da so tam zopet vzplamteli hudi boji. Japonski mornariški vojaki so v ponedeljek dopoldne zasedli pošto poslopje sredi med-

narodne naselbine. Prebivalcem je prepovedano oddajati pisma ali jih prejemati.

Shanghai, 1. febr. tg. Mesto je popolnoma izolirano. Ker je zmanjkalo živil, so cene poskočile za 50 odstotkov. Kitajski prebivalstvo beži strahoma v mednarodno naselbino in francosko koncesijo. Kljub premirju traja še vodno streljanje s strojnimi puškami. Tisec kitajskih civilistov je bilo ustreljenih brez dokaza krivde.

London, 1. febr. tg. Zdi se, da je kitajska vlada odločena braniti državo do skrajnosti. V Shanghaiju je sedaj 57 vojnih ladij in skor 10 angleških, 9 ameriških, 5 francoskih, 3 italijanske in 30 japonskih, ter 8500 mož mornariških čel, od katerih je 2800 Angležev, 1200 Američanov, 1000 Francozov in 4000 Japoncev. Število čel, ki se še nahajajo na ladjah, ni znano. Kitajske čete pred Shanghaijem se čenijo na 25.000 mož. Med tem je japonska vlada odposlala v Shanghai še 8 rušilcev in 4 torpedovke. Za nadaljevanje vojaških operacij pa je dovolila še 2 milijona funtov.

London, 1. febr. tg. Razen zunanega ministra so danes vsi člani vlade in kitajskih centralnih oblasti zapustili Nanking in se preselili v Lujiang. Dosedaj se niso potrdile vesti, da bi bile japonske topničarke, ki vedno ležijo z japonskimi in angleškimi topničarkami v prosti luči Nankinga, dale kitajskim četam povod za neprevidne korake. Barikade, ki so jih že napravili na ulicah, da preprečijo izkrevanje japonskih čel, so bile po odredbi oblasti zopet odstranjene.

Boji tudi v Mandžuriji

London, 1. febr. tg. Vesti o večji bitki v bližini Harbina se ne potrjujejo in so očitno nastale zato, ker so v soboto iregularne kitajske čete napadle japonske vojaške transporte na mandžurski železnici. V Miriurnem boju so imeli Japonci 12 mrtvih in 40 ranjenih. Kitajci pa so imeli 400 mrtvih.

Zeneva, 1. febr. AA. Po dosedaj še nepotrjenih vesteh je prekinjen promet sibirsko železnico.

Zadnja vest

Japonci napadli Nanking?

London, 1. febr. tg. Mornariško ministristvo v Washingtonu je prejelo brezlično brzjavko od ameriškega rusilca »Stimsona«, da je japonska križarka, ki je bila vidrana neposredno v njegovi bližini, naenkrat začela brez poprejšnjega svarila streljati na mesto Nanking, tako da je moral puveljni ameriškega rusilca dati povelje za umik iz nevarne cone. Če je ta vest resnična, so bila brezuspešna vsa prizadevanja kitajskih civilnih in vojaških oblasti, da bi vsaj v glavnem mestu ne prišlo do nobenih incidentov. Angleški listi so dosedaj stavili vse upanje na to, da Japonci proti glavnemu mestu ne bodo storili nobenih korakov.

Shanghai - središče požara na vzhodu

Shanghai, »Pariz daljnega vzhoda« je največje mednarodno tržišče ogromne kitajske države in je veljal že nekaj desetletij za vzglodno evropsko-ameriško kolonijo. Shanghai je tudi za naše evropske pojme vele mesto. Obstoji namreč iz dveh, oziroma treh upravno po vsem ločenih mest, čeprav te ločitve na mestu samem nikakor ne moremo opaziti. Meja med kitajskim delom mesta in med mestom, ki je zrastle v glavnem radi mednarodnih koncesij, teče čisto po sredi kake ceste in se označi le v slučaju nevarnosti za silo s provizorno izdelanimi ščitnimi ovrkami in z zidovi, zgrajenimi iz vreč polnih peska.

Pravo kitajsko mesto s približno pol drugim milijonom prebivalstva kaže le sem in tja znake moderne civilizacije. V glavnem sračavamo v mestu domačinov ozke, zamazane ulice z majhnimi alonovskimi hišami zgrajenimi iz opeke, čisto pa tudi iz lesa. Tem bolj očiten kontrast nudi svedra mednarodna naselbina, ki se razširja od brega reke Whangpu daleč v notranost ravnine. Moderni Shanghai ima dve tuji koncesiji. Prva pripada velikim mednarodnim koncesij, ki se je združila iz svojedobnih angleških in ameriških koncesij in drugič iz povsem samostojno upravljane francoske koncesije.

Ceprav ne stoji ob nabrežju reke nebotičniki, vendar stoji tam najmanj desetorice najmodernejših, deloma do deset nadstropij visokih palač. Novo ogromno upravno poslopje ob nabrežju, v katerem imajo številne svetovno znane trdne svoje podružnice, bi bilo vsakemu vele mestu v ponos. Prav tako so same krasne palače nova carinarnica, palača Hongkong-Shangajske banke in palača angleškega »North China Daily News«. To v resnici internacionalno mesto je opremljeno z električno razsvetljavo, plinom, vodovodom in kanalizacijo. Na meji med francoskim in mednarodnim delom mesta pa se je razvil krasen kraj vil z bajnimi vrtovi.

Večina v Shanghaiju naseljenih inozemcev je Japoncev. V glavnem so se naselili v Hongkewu, nekdanji ameriški koncesiji. Druga najmočnejša skupina so od prevrta v Rusiji dalje ruski emigranti, katerih bo približno 15-20.000. Poleg teh živi v Shanghaiju še 3000 Angležev, prav toliko Američanov, 1500 Nemcev in 1000 Francozov.

Meja med kitajskim mestom in med inozemskimi koncesijami se danes ne pozna več tako strogo kot nekdanj; zato živi tudi v območju koncesij nekaj nad 100.000 Kitajcev, ki smejo že nekaj let sem v tem terenu nakupovati lasten svet in kateri so kot deloma jako močni davkoplačevalci zastopani v občinskem svetu mednarodnih koncesij. Dočim kitajsko vojaštvo in policija kitajskega mesta ne smejo prestopiti omejitve mednarodnih koncesij, se udeležujejo v tem terenu naseljeni Kitajci prav aktivno obrambo mednarodnih koncesij.

To se godi na dva načina: Mednarodne koncesije imajo lastno policijo, katere moštvo obetoli skoro brez izjeme le iz Kitajcev. Podčastniki in častniki pa so večinoma Angleži in bivši ruski častniki. Poleg te policije in stalne vojaške poeadeke, katero vzdržujejo velesile v teh koncesijah, je v mednarodnem delu mesta še milica, ki šteje okrog 2500 mož. Člani te milice so sestavljeni iz evropskega, ameriškega, japonskega in tudi kitajskega civilnega prebivalstva. V milici so zastopane vse vrste orožja. Vrstijo se redne stalne orožne vaje in milica je že čisto uspešno posegla vmes, ko je bilo treba ščititi koncesijo pred nameravanimi ropi. Posamezni oddelki te meščanske straže so deloma sestavljeni po narodnosti, deloma mešanica vseh teh. V normalnih razmerah je poveljnik vse te meščanske straže angleški major. Če nastane izredno stanje, tedaj prevzame poveljstvo najstarejši izmed najvišjih mornar. častnikov od v pristojniču usidranih inozemskih vojnih ladij. Najstarejši častnik v sedanjem času pa je slučajno japonski kontreadmiral Schiosawa, ki

Konferenca zun. ministrov MA

Obračunavanje važnih problemov

Praga, 1. febr. tg. »Prager Presse« objavlja danes komuniké o današnji konferenci zastopnikov male antante v Montreuxu, ki pravi: »Vsi trije zunanji ministri Male antante so se 1. februarja sestali v Montreuxu. Razpravljali so o splošnem političnem položaju in izmenjali svoje informacije. Nato so obravnavali ona vprašanja, ki posebno interesirajo malo antanto. Nazadnje pa so razpravljali probleme, ki so nastali radi razorožitvene konference. Vsi trije ministri so proučevali temeljna vprašanja in metode, ki naj se uporabljajo. Spoznameli so se o eventualnih sklepih, ki naj zagotovijo uspeh konference na podlagi določb pakta Zveze narodov.« — Zunanji minister dr. Marinković je podal nato nastopno izjavo: »Mi smo absolutno soglasni v tem, da se mora preprečiti formalna ali prikrita odgoditev konference. Težki mednarodni položaj ne upravičuje tako odgoditve in nam nalaga dolžnost, da dočezimo čimprej pozitivne in pametne rezultate. Mala antanta bo storila vse, kar je v njeni moči. Razorožitvena konferenca pa bi se morala izjaloviti, če bi ji stivali nedosegljive cilje. Konferenca si mora postaviti nalogo, da najde hitro in praktično rešitev. Če bodo vse države poka-

zale isto dobro voljo, bo uspeh gotov.« — Zunanji minister dr. Beneš je izjavil: »Absolutno smo edini v svoji trdni volji, storiti pozitivno delo za uspeh konference.« — Romunski zunanji minister, knez Ghika, je nato pristavil: »Srečni smo, da predstavljamo naša skupna čvrsta elementa za ohranitev in zavarovanje Evrope na podlagi mednarodnih pogodb.« — V splošnem se je ponovno naglašalo načelo, da se mora doseči razorožitev le v tesni zvezi z organizacijo mednarodnega zavarovanja.

Zeneva, 1. febr. tg. Napovedana konferenca zunanjih ministrov male antante je bila, kakor napovedano, v Montreuxu v Palastu-hotelu. Razgovori so se začeli ob 11 in so bili končani ob 4 popoldne. Kakor doznava Vaš dopisnik, je bil predmet razprav tudi finančni in gospodarski položaj na Češkoslovaškem kakor tudi v Romuniji in Jugoslaviji. O kakih novih načrtih glede donavske konfederacije pa baje ni bilo govora in bi tudi ne bilo zanje časa. Razpravljali so očitno vedno podrobno o sovjetsko ruskim paktih o nenapadanju in se bodo tozadevni razgovori nadaljevali. Zaenkrat pa je konferenca zaključena.

Ukrajinsko vprašanje pred ZN

Kako je ZN likvidirala ukrajinsko narodno manjšino na Poljskem

Zeneva, 1. febr. I. Po vesteh, ki prihajajo od Sveta Zveze narodov, se da sklepati, da je ukrajinsko vprašanje, ki je bilo na dnevnem redu, brez velike debate bilo preloženo v arhive. Znano je, da so Ukrajinci radi grozodejstev, ki so se dogajala po Galiciji in katere je obžalovala tudi poljska vlada, češ, da so se vršila brez njene vednosti, poslali občirno spomenico na Zvezo narodov, v kateri prosijo za zaščito in za najstrožjo preiskavo. Ta spomenica je prišla sedaj pred Svet Zveze narodov. Japonski delegat je bil izvoljen za poročevalca. V svojem poročilu je navajal Japonce, da so Ukrajinci zakrivilli sami svojo nesrečo, ker so vprizarili poskus teroristične revolucije proti državnim oblastem. Dogajali so se nekateri neizbežni nedostaki, katere je poljska vlada obžalovala in krivce tudi kaznovala.

Edino lord Cecil ni soglašal s poročilom Japonca ter je zahteval, da se mora predmet natančneje preiskati, ker so poročila o grozodejstvih bila

takšna, da morajo omajati vsako civilizirano vest.

Poljski zunanji minister je v svojem obrambnem govoru naglašal, da bo njegova vlada vse storila, da se takšni neredi ne ponovijo več. Čudj se, da je angleški zastopnik zavzel tako sovražno stališče, ker bi pričakoval ravno od Anglije, ki predstavlja ogromen imperij, več razumevanja za sredstva, katere morajo države včasih uporabljati za obrambo svojih interesov. Vsi prisotni so razumeli ta namig na Indijo. Svet Zveze narodov je torej navzile nasprotnemu stališču Anglije poročilo japonskega delegata »prejel in s tem vprašanje pri- tožbe ukrajinske narodne manjšine definitivno odložil. V ukrajinskih krogih vlada veliko nezadovoljstvo nad načinom, kako je Zveza narodov likvidirala njihovo spomenico, ki je vsebovala toliko resničnih dejstev in ki bi morala izzvati s strani vseh kulturnih držav enodušno zahtevo, da se ukrajinska narodna manjšina v bodoče začeti z mednarodnimi garancijami.

Preobrat v Albaniji?

Albanci se pritožujejo, da jih Italija zanemara

Belgrad, 1. febr. I. V poslednjem času se opaža, da albanski listi v izredno strogem tonu komentirajo trgovinske odnose med Albanijo in Italijo, ki je zastopala v Albaniji uvoz v višini 70%, med tem ko je Albanija izvozila v Italijo le neznatno množino svojega blaga. Vplivni dnevniki »Ora«, ki izhaja v Tirani, piše ob tej priliki, da bo potrebno zavzeti kritično stališče, ko se bo trgovinska pogodba med obema državama zopet obnavljala. Sedanja trgovinska pogodba, ki je bila sklenjena l. 1923. v Rimu, je potekla in treba bo mis-

liti na novo. Do sedaj Italija albanskih interesov ni zadovoljila. List nadaljuje, da je res, da je v rimskem paktu Italija dobila nekatere politične pravice nad Albanijo, toda to se ne sme tolmačiti tako, kakor da uživa Italija izredne privilegije v albanski trgovski politiki. Italija zanemara povsem svojo zaveznico in kupuje svoje potrebščine po vsem svetu, samo v Albaniji ne. Albanija ni italijanska kolonija. Razumljivo je, da je italijanska vlada vložila protest proti takemu neprijaznemu pisanju albanskega lista.

Važno obvestilo izvoznikom v ČSR

Belgrad, 1. febr. AA. Važno obvestilo našim izvoznikom v Češkoslovaško:

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razglasa, da je češkoslovaško železniško ministristvo poslalo naši generalni direkciji državnih železnic tele obvestilo:

V zmislu naredb češkoslovaške vlade z dne 18. jan. 1932 (št. 7. Zbornika zakonov in naredb republike Češkoslovaške l. 1932) morajo biti pošiljke tistih vrst blaga, ki so namenjene uvozu v Češkoslovaško in ki so našteje v posebnem seznamu, objavljenem v uradnem listu republike Češkoslovaške, dne 20. jan. 1932, št. 16, od trenutka, ko pasirajo češkoslovaško carinsko mejo, opremljene ali z izkazilom češkoslovaške narodne banke, da so dovoljena plačnina sredstva za pošiljko, ali z izkazilom iste banke, da se dá kompenzacija na drugi način dobiti, ali pa morajo biti opremljene z izjavo pošiljatelja na tovarnem listu, kdo ima to nakazilo in kje prebiva lastnik izkazila na Češkoslovaškem.

Če ne bi bilo ustreženo vsaj enemu izmed navedenih pogojev, taka pošiljka, namenjena uvozu, ne bo prevzeta na češkoslovaški meji za uvoz čez mejo.

Ti predpisi veljajo za pošiljke, namenjene uvozu, ki so bile predane v prevoz železnici na inozemskih odpremnih postajah za izvoz v Češkoslovaško republiko po 25. jan. 1932 (datum na predajnem žigu).

Izredno se opozarja, da ti predpisi ne veljajo za tranzitne pošiljke, ki gredo čez češkoslovaško ozemlje.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. febr. I. Iz Aten poročajo, da je prispel tja podguverner angleške banke Nymayer, ki ima nalogo, proučiti finančni položaj Grčije v svrhu dovolitve pešetnega moratorija, za katerega je Grčija zaprosila za vsa svoja inozemska plačila Zvezo narodov v Zenevi.

Uvoz semen. Belgrad, 1. febr. AA. Poročilo o v mesecu decembru 1931 uvoženih količinah kulturnih in industrijskih rastlin. Po poročilu ljublj. kmetijske postaje je bilo uvoženega industrijskega in kulturnega semena 118.034 kg. Tomaževega umetnega gnojila 145.000 kg in kalijeve soli 45 tisoč kg.

sedaj pošiljuje meščanski straži v mednarodnih koncesijah.

Kolodvor leži v Shanghaiju v kitajskem delu mesta, vendar se nalaganja na trg pred kolodvorom tudi že meja mednarodnih koncesij. V isti višini a kolodvorom leži že v obsegu mednarodne koncesije sedanj japonski del mesta Hongkew, iz čigar meje so koncentrirali izkrevano japonsko moštvo proti kolodvoru. Kolodvor je prehodna postaja železnice Nanking-Wusung. V Wusungu, ki leži ob zoženem izlizu reke Whangpu v reko Jangcejkang, leži kitajska trdnjava, ki povsem obvlada dovoz v shanghaijsko pristanišče. Hkrati je tam nameščena kitajska radio-postaja, železnica Shanghai-Wusung teče skozi kitajski del shanghaijskega mesta, ki se imenuje Capej in tega so Japonci zlasti z letali izredno napadali in z bombami porušili.

Nov francoski poslanik v Belgradu

Pariz, 1. febr. AA. Havas poroča: Pooblašteni minister druge stopnje in ravnatelj oddelka za Azijo in Oceanijo v ministristvu za zunanje zadeve Nagiard je imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra francoske republike v Belgradu.

Nagiard se je rodil 3. maja 1883 v Lyonu. V ministristvo za zunanje zadeve je stopil leta 1908. Zavzemal je razna konzularna mesta v Aziji in Ameriki. Ko se je vrnil v Francijo, je bil imenovan za četa oddelka francoske akcije v inozemstvu. Odlikovan je bil kot tak z jugoslovanskim redom sv. Save. Pozneje je postal francoski generalni konzul v Shanghaiju, kjer je v težkih trenutkih branil francoske interese. Leta 1928. se je ponovno vrnil v Francijo ter bil imenovan za ravnatelja oddelka za Azijo in dobil naslov pooblaščenega ministra. Diplomiral je na pravni fakulteti in na šoli za politične vede.

Pogreb reškega škofa

Reka, 1. febr. Z. Danes je bil pogreb reškega škofa Izidorja Satina. Pogreba so se udeležili med številnimi predstavniki vojaških in civilnih oblasti tudi tržaški škof Fogar, zadrski škof Muncane in administrator goriške škofije Siroiti. Pokopnik je pokopan na reškem pokopališču, doktor mu ne bodo zgradili lastne grobnice.

Kako se sme moka pošiljati

Belgrad, 1. febr. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je razposlal finančnim direkcijam okrožnico, v kateri objavlja, da se mora moka na prevozu po železnici opremiti s plombo Privilegirane družbe za izvoz kmetijskih pridelkov. Finančne direkcije bodo potom organov finančne kontrole sporočile trgovskim mlinom, da smejo pošiljati rženo in ječmenovo moko samo s spremnico pristojnega oddelka finančne kontrole. Kadar sprejme kupec take moke pošiljko, je dolžan prijaviti svojemu oddelku finančne kontrole in predložiti spremnico na vpogled. Finančni oddelek bo moko pregledal in če se mu bot spremnica zdela sumljiva, bo vzel vzorec moke in ga poslal v analizo najbližjemu državnemu laboratoriju ter bo po dobljenem poročilu laboratorija naslopal po zakonu, to je, če bi bila moka pšenična ali pšenična in ržena ali pa mešana z ječmenom, poslal referat o tem sreskemu načelnstvu, ki je pristojno za pošiljatelja moke. Če bi se taka moka zalotila brez spremnice, se bo nastopilo po zakonu, moka bo zaplenjena in poslana v analizo. Če analiza ugotovi, da je moka mešana, se bo vsa količina smatrala za pšenično moko.

V vednost izvoznikom

Belgrad, 1. febr. AA. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine razglasa, da je registracija izvoznikov živine, živinskih proizvodov in izdelkov končana. Naknadne prijave ne pridejo več vpoštev. Izvozniki, katerih prijave se nahajajo pri Zavodu, pa ni v njih navedeno ime komisijonarja, ki so z njim dozdaj v Avstriji delali, ga morajo takoj prijaviti Zavodu.

Nepopolne prijave, ki niso v skladu s predpisi na podlagi čl. 5. zakona o organizaciji in kontroli izvoza živine in živinskih proizvodov in izdelkov, se morajo izpopolniti najdelj do 6. t. m., drugače ne pridejo v poštev.

Osebnosti

Belgrad, 1. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel kralja in na predlog prosvetnega ministra sta premeščena: na prvo realno gimnazijo v Ljubljano g. Franjo Stopar, prof. drugo realne gimnazije v Ljubljani, 4. skupine, na tretjo realno gimnazijo v Ljubljani dr. Joža Lovrenčič, prof. 1. realne gimnazije v Ljubljani. — Premeščen je za profesorja 7. skupine na realno gimnazijo v Novem mestu g. Franc Rojšek, prof. realne gimnazije v Mariboru, iste skupine.

Belgrad, 1. febr. I. »Službene novine« objavljajo ukaz Nj. Vel. kralja, s katerim je postavljen za kasacijskega sodnika v 2. skupini II. stopnje pri Stolu sedmorice v Zagrebu dr. Vladimir Golia, podpredsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Ker je oddelek B (za Slovenijo) že zaseden, pride dr. Vladimir Golia v oddelek A (Hrvatstva in Slavonija).

Zadnja poročila:

Nov protest velesil v Tokiu

Japonci nenadoma pozdravljajo evropske bojne ladje

London, 1. febr. tg. MacDonald je po večurnih razgovorih z angleškimi in ameriškim poslanikom, obenem s podpiranjem italijanskega poslanika, danes še enkrat v Tokiu protestiral proti postopanju Japoncev v Shanghaiju in proti temu, da so Japonci porabili tudi mednarodni del mesta za svoje vojaške operacije. Poročilo japonskega zun. urada izjavlja, da japonska vlada pozdravlja pošiljatev bojnih sil in ladij iz Amerike in Evrope v kitajsko ozemlje, ker se nahaja tujska naselbina v Shanghaiju v veliki nevarnosti. Če bi druge države ne ukrenile takih previdnostnih korakov, bi bila Japonska prisiljena, poslati na Kitajsko vsaj eno divizijo svoje vojske, kar bi drugi lahko tolmačili napadno.

Amerika se ne udeleži preiskave

London, 1. febr. tg. Po vesteh »Exchange Telegraph« iz Washingtona se Združene države Amerike ne bodo udeležile preiskovalne komisije Zveze narodov, ki naj preišče vzrok spopadov v Mandžuriji. Italijanski poslanik v Washingtonu je obvestil ameriški državni departement, da bo Italija sodelovala z Združenimi državami v Shanghaiju. Tudi Francija je izrekla, da je pripravljena k sodelovanju, in bo stavila svoje čete, ki so stacionirane v mednarodnem ozemlju pod vrhovno poveljstvo mednarodne naselbine.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma oblačno, pozneje sneg, viharni severni vetrovi, pozneje nižja temperatura.

V Shanghaiju se vrača mir

London, 1. febr. tg. Na podlagi informacij, ki jih je dobil angleški zunanji urad iz Shanghaija, je ostal položaj nespremenjen. Med konzuli in poveljniki sovražnih čel se razpravlja o nevtralnici coni, predlogi pa so se izkazali, da se v prvotno predlagani obliki ne morejo izvršiti. Upanje je, da se bo premirje le ohranilo, ker se po dosedanjih vesteh vršijo samo majhne praske brez večjih spopadov.

Kitajska se samo brani

Zeneva, 1. febr. tg. O vesti, ki je predvečernim prišla iz Reuterjevega vira o tem, da bi bila Kitajska napovedala Japonski vojno, prinaša oficielel demantii nota kitajskega zun. ministra Lovenkana, ki je datirana iz Nankinga 1. febr. ob 16. Nota izjavlja, da se omejuje Kitajska samo na pravico samobrambe in izpolnjevanje kljub brezobzirnemu postopanju japonske nasilne in napadalne politike vse obveznosti iz pakta Zveze narodov, iz pariškega pakta in iz pakta, sklenjenega med devetimi državami. Kitajska nota ob koncu zelo spravljivo dostavlja, da kitajska vlada, dokler japonske čete ne bodo začele nobenih napadalnih korakov proti Kitajski, s svoje strani ne bo ukrenila nobenih sovražnih korakov proti Japoncem.

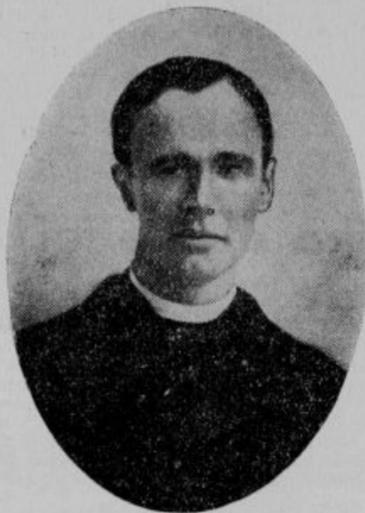
Japonska pa je predložila daljši opis dogodka od 28. jan. dalje in izjavo svoje vlade od 29. jan., ki zopet obremenjuje kitajske čete in kitajske oblasti, da so samo one odgovorne za dogodke v Shanghaiju.

Naša semenišča - ognjišča narodne kulture

Ob 50letnici Cirilskega društva

Predzgodovina

Ko se je v četrtem desetletju preteklega stoletja začela nenadoma buditi narodna zavest med Slovenci, se je pojavilo po vseh slovenskih semeniških živahno gibanje in delovanje za narodni preporod. Bil je pa tudi skrajni čas, da se je obrnilo na boljše. Saj je bila dotlej edina duhovščina nositeljica narodne zavesti slovenske in

Dr. Frančišek Lampe, ustanovitelj Cirilskega društva.

malone edina gojiteljica slovenskega jezika in slovstva. Večina svetne inteligence se je potujčila, kakor hitro je napravila prvi korak čez prag domače kože v svet. A tudi duhovščina je morala boriti hud boj za narodni obstanek in v potu svojega obraza orati pusto, zapuščeno slovensko ledino. Slomšek pripoveduje, kako se ji je godilo: »Po tri duhovnije ali fare si lahko prehodil poprej, ko si... slovenske evangelije našel, in če je kdo znal sveti pasjon čitati, ali pa sveto evangelije povedati, bil je ljudem imeniten kakor prerok... Ni bilo dobiti slovenskih propovedij, jih pa tudi duhovniki pisali niso. Iz nemških in latinskih knjig so po vrhu mlátili; lahko se umeje, da je bilo več plev, ko pa zrna, kar govor zadene.« Duhovniki so slovenska evangelija šele čitati začeli, kadar so službo nastopili. V treh duhovnijah ni bilo ne ene slovenske knjige, in mislil sem, da imam velik zaklad v roki, ko so mi od daleka za neke dni dobili staro evangelije na posodo. Slišati eno tistih pesnij, ki jih je neki kranjski žlahtnik natisnil dal, smo mislili, da smo v nebesih.

Višja duhovščina sama je uvidela, da tako ne more več dalje iti, zato je skrbno podpirala trude mladih bogoslovcev in duhovnikov. V Celovcu je spiritual Slomšek začel buditi pri bogoslovcih zanimanje za slovensčino. Podpirali so ga v tem Val. Wieru (poznejši škof), M. Piki (poznejši prošt lavantinski) in o. Placid Javornik, O. S. B.; bogoslovci so prinašali Wieru slovensko spisane pridige in Wieru jih je popravil. Še bolj se je dvignilo delovanje po vstopu nekaterih jako nadarjenih bogoslovcev, n. pr. Majarja, Einspielerja, Kosarja idr. Ustanovili so si »bralno društvo«, kateremu so se pridružili vnanji udje. (Apib, Slovenci in 1848 leto, str. 15.)

V Gorici je budil bogoslovce kanonik Valentin Stanič. Omenjam izmed tedanjih bogoslovcev Jakoba Volčiča, St. Kocijančiča I. dr.

V Gradcu so ustanovili okoli l. 1840. slovenski bogoslovci svojo slovensko knjižnico, s katero je bil zvezan »Slovenischer Lesevereinc«. Društvo je lepo uspevalo pod pokroviteljstvom spirituala (poznejšega prošta) dr. Josipa Büchingerja. Slovensčina je bila obvezen predmet za slovenske bogoslovce na graškem vseučilišču že od l. 1825. Učil jih je prof. Kol. Kvas. Tudi mnogi Nemci so se zanimali za ta pouk. Znameniti bogoslovci iz one dobe so n. pr. Muršec, Matjašič, Trstenjak I. dr., (Krempf, Dogodivščine, str. 252. — Slovan, 1886 str. 170. Slovenska knjižnica v graškem bogoslovju, spisal J. Tikvič.)

V Zagrebu je stopilo v življenje z novim letom 1837. »Društvo mladih rodoljubov« po trudu bogoslovca Jakoba Petka. L. 1838. sta ga obiskala Slomšek in Gaj. Ker je bilo pa kmalu razpuščeno, ga je iznova oživiloril Hinko Janušič l. 1840; živele je do l. 1848. Od leta 1857. pa se nazivlje »Sbor duhovne mladeži zagrebačke.« (Dom in svet, 1889, str. 209.)

Semeniški portal.

Namen vseh teh bogoslovskih društev je bil vaja v materinem (slovenskem, oziroma hrvatskem) jeziku, katerega so šole jako zanemarjale; pozneje pa tudi gojitev slovenskih jezikov, posebe pa še učenje staroslovensčine.

Ako pomislimo, da se je vršilo vse to v dobi strogega absolutizma, se nam ni čuditi, da so te povsem nedolžne bogoslovске vaje obrnile nase celo pozornost vlade, da so bili ponekod nastavljeni celo vohuni, ki so pazili na vsak korak v semeniških zidovih, kakor n. pr. v Celovcu. Slomšek sam je bil na sumu kot »panslavist«, a modri mož se za to ni zmenil, uverjen, »da se tisti, kdor žrtvuje svoje proste ure učenju materinsčine, udeležuje tudi odločno omikanja svojega naroda; zaradi tega pa še ni »panslavist«. Dalje je učil Slomšek: »A s slovensčino naj se družijo praktičen smoter; koristiti narodu; nikdar ne sme sredstvo postati smoter, kakor je navada nekaterim prenapetežem naše dobe.« 7. april: »Slovenci in 1848 leto«. Ljubljana, 1888.)

Na zunaj se ta društva niso mnogo javljala, ker so bila zasebna. Le zagrebški »Sbor« je izdal že lepo število knjig, izmed katerih so mnoge doživele celo po več izdaj. Celovški bogoslovci so izdali l. 1838. »Pripovedi za otroke«; mariborski pa so se včasih javno pokazali v »Drobtinica«. Pod vodstvom g. spirituala J. Bohinca so poslovenili tudi Kempčana »Hojo za Kristusom«.

Za drugimi slovenskimi semeniški ni zastajalo ljubljansko. Leta 1816. je ustanovila vlada v Ljubljani stolico za slovensčino »za izobraženje duhovnikov in bodočih državnih uradnikov in sploh slehernega, ker je v tej deželi slovensčina narodni jezik in potrebna osobito duhovščini in uradnikom okrajnih gosposk.« (Program ljublj. gimn. 1887.) Važnost in korist te stolice so uvideli samo mladi duhovniki. Kakšno oduševljenje je vladalo v ljubljanskem semenišču okoli l. 1830., je znano nekoliko iz življenjepisov tedanjega bogoslovnega profesorja dr. Jakoba Zupana. V tej dobi je bil semeniški spiritual J. Burger, znani metelčičar; izmed bogoslovcev omenjam J. E. Kovačiča, J. Volca, J. Zemljo i. dr.

A v tej dobi ni bilo v ljubljanskem semenišču nobenega društva. Šele v l. 1841. je oživele »Slavo-ilirsko društvo«, vzbujeno po tedanji ilirski ideji. Društvo je ustanovilo svojo lastno »ilirsko knjižnico« v semenišču, katera je bila odslej jedro narodnemu življenju in gibanju med bogoslovci. Pravi njen početnik in starišina je bil tedanji semeniški duhovnik Lovro Pintar v družbi z nekaterimi drugimi nadarjenimi tovariši.

Bogoslovna fakulteta — Alojzijevišče (z vrta).

Slavo-ilirsko društvo

Prvotna pravila »Slavo-ilirskega društva« niso ohranjena, vendar pa in upravo in namen društva mogoče sklepati vsaj nekoliko iz redkih ohranjenih papirjev. — Člani so bili trojne vrste: 1. ljubljanski bogoslovci, 2. zunanji duhovniki in svetni možje, 3. oni učenci ljubljanskega liceja, ki so se odlikovali po svoji nadarjenosti in navduševali za narodno stvar. Vsak član je plačeval mesečno po 30 kr., samo po sebi se razume, da so bili mnogi bolj radodarni. Iz semeniške izstopiški bogoslovci so ostajali navadno tudi kot duhovniki člani knjižnice, katero so podpirali z denarjem in s knjigami. Društvo sta vodila knjižničar kot vodja in blagajnik kot podvodja. Pravega odbora do l. 1855. ni bilo; le sklepne vsakoletne račune so pregledali in potrdili trije ali štirje izmed članov. Prvi knjižničar je bil Jakob Krašna in prvi blagajnik Lovro Pintar. Izposojenih je bilo prvo leto (od 1. jan. do 1. avg. 1841) 397 knjig — znamenje, kako marljivo so čitali. V gmotno zadregu knjižnica v prvih letih nikdar ni prišla, za to je skrbel kaplan Pintar, ki ji je pomagal, kolikor ji je mogel. L. 1847. je prodal Gerberju rokopiis: »Molitve za duše v vicah« za natis. Vso svoto je odstopil »iz ljubezni do domovine« knjižnici. Kakor Pintar, tako so tudi drugi soustanovniki obdarovali knjižnico z mnogimi vsakovrstnimi knjigami. Razven teh in poznejših bogoslovcev so darovali mnogo knjig tudi starejši duhovniki in svetni možje n. pr. F. Metelko, Stanko Vraz, M. Cigale, V. Radišič, dr. J. Zupan i. dr.

Med knjižničnimi člani je bilo tudi precej frančiškanskih bogoslovcev, dalje čitamo v zapisniku znana imena n. pr. prof. Hyacinth Thurn, Lovro Toman, Luka Svetec, A. Pirnat itd. Izmed domačih bogoslovcev jih je bilo v tej dobi vpisanih 20—30, leta 1854. jih je bilo 39 in l. 1855. pa 40.

Prvi knjižničarji (J. Krašna, L. Pintar, A. Zakelj, A. Reš, L. Jeran in N. Zic) in blagajniki (L. Pintar, D. Prevec in J. Stritar) so pisali zapisnike izključno le v ilirščini. To nam svedoči, kako vnele pristaše je imel L. Gaj v ljubljanskem semenišču, vse je gorelo za ilirsko idejo. Krašna sam je pisal l. 1842. Stanku Vrazu, da se v ljubljanskem semenišču razlega le ilirska govornica. (F. Fekonja, Slovenci o književni vzajemnosti s Hrvali, Ljub. Zvon, 1885, str. 555.) To nam kaže tudi veliko število hrvatskih knjig v knjižnici, katere so si nabavili v oni dobi. Vseh knjig se je nabralo do leta 1855. ravno 700 in ako omenim,

da so bila med njimi najboljša dela iz tedanje slovenske literature, mora vsakdo priznati veliko požrtvovalnost vrlih mladeničev. — V ta krog je zahajal vedno tudi Bleiweis; v tem krogu se je učil »oče slovenskega naroda« slovenskega jezika, ko je že izlazjal »Novice«, ter se učil pravega delovnega rodoljubja; preiskoval je s prijatelji rane in bremena svojega naroda ter hkrati z njimi iskal zdravil in uspešne pomoči. V tem krogu se je utrdil do dobra v onih načelih, katerim je ostal zvest v vsem svojem dolgotrajnem delovanju na političnem polju, boreč se vztrajno za svetinje slovenskega naroda in zboljšanje njegovega gmotnega stanja. (Apib, Slovenci in 1848. leto, Str. 39.)

Semeniško-bralno društvo

Z l. 1855. se je »slavo-ilirsko društvo« zelo izpremenilo. Društvo kot tako je prenehalo in poslej je znano le »semeniško bralno društvo«. Skupna čitanja so se celo že preje opustila (mislim, da l. 1849.), a zveza je imela vedno še isti namen kakor nekdanj. Na podlagi prejšnjih pravil, katera so bila razveljavljena po »Strafgesetzbuch« l. 1853., so kmalu zrasla z malimi premembami nova.

Tedanja voditelja »Bralnega društva« Matija Torkar (knjižničar) in Jožef Marn (blagajnik) sta si pridobila z izredno marljivostjo mnogo zaslug za knjižnico. Po njunem trudu so se osnovala nova pravila, po katerih se je hirajoče društvo zopet poživilo; tudi sta ona dva prva priredila natančnejše zapisnike. Blagajnik, ki je dve leti opravljal svojo službo, je privabil toliko novih članov, da je njih število daleč presseglo vse dotedanje številke.

Do leta 1860 je število knjig društvene knjižnice zraslo od 700 na 1316. Med njimi je mnogo znamenitih starinskih slovenskih del, katere je podaril kaplan Jernej Lenček, v letih bogoslovskih študij zelo marljiv knjižničar. Med drugimi knjižničnimi dobrotniki v dobi 1855—1860. so se odlikovali posebno: knezoškofjski ordinarijat ljubljanski, kanonik g. J. Poklukar (do svoje smrti knjižnici eden izmed glavnih stebrov), vodja in kanonik g. Josip Novak, A. Einspieler, M. Majar, dr. Bleiweis, dr. Rački, J. Marn in mnogo drugih bivših bogoslovcev.

V tej dobi se je pojavila nova vesela prikazen v semenišču. L. 1860. so nekateri bogoslovci pod vodstvom bogoslovca dr. J. Stbenca začeli izdajati svoj časopis, ki je izhajal po potrebi, navadno sta izšli vsak mesec ena ali dve številki. List je imel naslov »Slovenska Lipa«, urednik se je vsako leto menjal. Izhajal je listič celih 12 let. Na obnem knjižničnem zboru 16. okt. 1872. so sklenili z enajstimi glasovi proti sedmim (33 bogoslovcev, ki so le čitali list, ne pa pisali vanj, se glasovanja ni udeležilo), naj se »Lipa« posuši. Nedvomno je to skromno domače pisateljevanje vplivalo na marsikoga, da je pozneje tudi v javnosti nastopil kot pisatelj. Mnogi spisi iz »Slovenske Lipa« so bili pozneje objavljeni v raznih časopisih.

Omenjena pravila »semeniškega bralnega društva« so veljala z nekaterimi neznatnimi spremembami in dodatki (iz obnih zborov 31. julija 1858, 21. jul. 1861 (in 13. dec. 1862) do 1. novembra 1869.

Slovenska knjižnica ljubljanskih bogoslovcev

L. 1869. je zveza ljubljanskih bogoslovcev prenehala biti »Bralno društvo«, odslej se je imenovala »Slovenska knjižnica ljubljanskih bogoslovcev«. Na obnem zboru 1. novembra 1869 so bile končno stilizirane dotične spremembe pravil, katere je odbor že prej v mnogih nemirnih sejah pretresal. Pet let pozneje pa so se pravila zopet v mnogih točkah spremenila in pomnožila; to je potrdil obni zbor 25. marca 1874. leta. Nekatero malenkost sta popravila še obna zbor 21. decembra 1876 l. in 11. julija 1880. leta. Vsa ta stara, nova in popravljena pravila je obni zbor 28. marca 1886 znova potrdil ter jih dal na novo urediti in prepisati.

Smoter društva je ostal neizpremenjen, po izrečni želji nekaterih članov so ga le še opredelili in poudarili.

Cl. 13. je določal: Knjižnica ljubljanskih bogoslovcev ima privaten značaj, ona ni lastnina semenišča, temveč vseh onih gospodov, ki so jo kot bogoslovci od njene ustanovitve l. 1841. podpirali. Zato se mora, ko bi društvo razpadlo knjižnični imetek — — darovati zavodu, ki je duhovščini v prid in stoji na narodni podlagi, vendar vedno, če je le mogoče s tem pogojem, da se smejo ljubljanski bogoslovci še pozneje posluževati, in da se knjižnica ne razdeli, temveč celotna ostane itd.

Knjižnica je imela tudi v tej dobi mnogo odličnih prijateljev, ki so jo podpirali tako z denarjem kakor tudi s knjigami. Med njimi je mnogo bivših ljubljanskih bogoslovcev, dalje škof Strossmajer, prof. dr. Vončina, prof. dr. Lesar, kanonik (sedanji nadškof) dr. Jeglič, bivša spirituala K. Heidrich in I. Flis, benefičia M. Kotnik itd. Največja podpornika in dobrotnika knjižnica pa sta prof. kanonik J. Marn in prof. dr. Lampe. Prvi ji je podaril več sto vsakovrstnih slovenskih knjig in poleg tega tudi izdatne denarne podpore. Enako darežljivega se je izkazal tudi dr. Lampe.

Semeniška knjižnica.

Leta 1891. je imela knjižnica že 3056 knjig. Med njimi je bilo 1594 slovenskih, 130 nemških (a takih, ki so razpravljale o slovenski ali slovenski literaturi sploh, o slovenski zemlji itd.) in 106 muzikalij; vse druge knjige so bile v raznih slovenskih jezikih. Med knjigami te dobe so pomembna zlasti dela slovenskih velikanoov, n. pr. Dobrowskega, Safarika, Kopitarja, Palackega, Hankeja, Miklošiča, Hanuša, Schleicherja i. dr.

Najstarejša knjiga knjižnica je Dalmatinovo sveto pismo iz l. 1584. Kupil jo je knjižničar A. Reš 28. okt. 1842. l. za 6 gold. — Iz 17. in 18. stol. ima knjižnica okoli 200 knjig slovenskih. Najstarejša je »Sv. Roženkranc« od M. Kastelca iz leta 1678.

V poznejših letih se je radi ne previdnosti, pa tudi radi nerazumevanja nekaterih knjižničarjev mnogo dragoceni knjigi izgubilo ali uničilo.

Javno se sicer nikdar ni javilo niti »Slavo-ilirsko društvo« niti »Semeniško bralno društvo« niti »Slovenska knjižnica« s tem, da bi izdali kako posebno knjižnico, a vendar ni ostalo brez pomena za slovensko javnost. Marsikateremu duhovniku je namreč knjižnica vzbudila veselje do slovenskega slovstva ter mu potisnila v roko pisateljsko pero. Zato s ponosom poudarja tedanji društveni kronist J. Benkovič v kroniki: »Vsekaro pa je ta knjižnica krasen spomenik mlademu naraščaju kranjske duhovščine zadnjih 50 let. Ta ustanova je hkrati eden najlepših in najsijajnejših dokazov požrtvovalnosti in iskrenega domoljubja njenih ustanovnikov in podpornikov. Bogoslovci, večinoma iz preprostih selških domov, brez vsakih stalnih dohodkov, so darovali na domovinski oltar svoje skromne, često trdo prihranjene novce in tako zgradili veličastno stavbo, ki je veljala okrog 4500 goldinarjev.«

Cirilsko društvo

Po l. 1891. nastopi za »Slovensko knjižnico« ljubljanskih bogoslovcev nova in zadnja doba življenja in dela. Ker je namreč že po l. 1881. začelo tedaj na novo osnovano »Društvo sv. Cirila in Metoda«, oz. poznejše »Cirilsko društvo« zbirati vse bogoslovce, ki so čutili v sebi bodisi pesniško, bodisi pisateljsko nagnjenje, in to z uspehom, se je »Slovenska knjižnica« morala vedno bolj umikati s pozorišča semeniškega udejevanja. Omejila se je skoro popolnoma na skrb za nakup novih knjig za knjižnico, za izposojanje knjig, naročanje revij in časopisov za skupno čitalnico. S tem je seveda društvo še vedno zelo mnogo dobrega storilo in na ta način zelo uspešno podpiralo delo v posameznih novostanovljenih krožkih, zlasti pa v literarno usmerjenem Cirilskem društvu.

To društvo, ki danes praznuje svojo petdesetletnico, je ustanovil dr. Franc Lampe. Bogoslovca Lampeja je zelo bolelo, ko je večkrat slišal in čital očitke, da so katoličani pri posameznih narodih kulturno zaostali in da je katoliška inteligenca mnogo manj delavna kakor nekatoliška. Iz ljubezni do Cerkve in slovenskega naroda je sklenil tako delati, da tak očitek ne sme veljati za Slovence. Porodila se mu je misel, da bi zasnoval list, posvečen znanstvu in leposlovju. Sam si je veliko upal, vendar je dobro vedel, da taki nalogi sam ne bo mogel biti kos. Gojil je najrazličnejše stroke povsod je hotel biti vsaj toliko trden, da bi lahko ocenjeval spise poleg teoloških tudi drugih znanosti in umetnosti. Svoje tovariše-bogoslovce je vsetransko navduševal za stvarstveno delo, posebno pa jih je nagovarjal k pisateljevanju, jim pri mnogih prijateljskih sestankih

Knezoškof dr. Rožman in semeniški ravn. kanonik Ig. Nadrah z bogoslovci pred kočo na Martuljku.

vneval pogum in dajal navodila za slovstveno delo. Če je pri tovariših zapazil le količkanj razpoloženja za to ali ono stroko, takoj je hmel pri rokah kopico praktičnih nasvetov, kako pričeti, kako nadaljevati. — Ideja za znanstven in leposloven list je mlademu Lampetu nehote rodila drugo idejo: zasnovati v semenišču, prijateljsko zvezo mladih pisateljev. Ob koncu leta 1881. in v začetku l. 1882. je Franc Lampe že ustanovil mlado pisateljsko zvezo in jo nazval »Cirilsko društvo«. Iz teh vrst mladih Cirilcev, navdušenih za napredovanje našega naroda, je Lampe upal zbrati okoli sebe sodruženike, ki bi mu pomagali uresničevati njegovo tako bogate in tako na široko zasnovane

idealne načrte. Zelo je, da bi naraščaj, ki se bo vzgajal v tem društvu, dajal zdravje in koristno hrano svojemu narodu in to v religioznom in kulturno moziru. V »Cirilskem društvu« si je hotel vzgojiti pisatelje za »Dom in svet«, ki ga je ustanovil l. 1888. In ga že v nekaj letih povzdignil do veljavne uglednega leposlovnega glasila. V tem društvu se je razvilo mnogo lepih sil, ki so z lepo in zdravno besedo bogatilo naše slovstvo. »Cirilsko društvo« je rodilo nekaj »Glasnikov«, deset letnikov »Pomladnih glasov«, »Almanah« l. 1901., leta 1902. »Marjetice«, »Za resničec« in nekaj prav odličnih slovenskih pisateljev-duhovnikov.

Dva razgovora

Da bi še nekoliko natančneje zvedel kakšne razmere so bile tedaj, ko je Fr. Lampe ustanavljal »Cirilsko društvo«, sem stopil v Marijanišče k g. prelatu Andreju Kalanu,

ki je bil drugi predsednik tega društva. Gospod prelat se je tako-le izrazil: »Franc Lampe je ustanovil Cirilsko društvo. Razpoloženje za društvo je dobro pripravil z živahno agitacijo pri posameznih bogoslovcih. Poudarjal je važnost in potrebo slovstvenega delovanja. Spodbujal jih je in navduševal. Vse je delal brez šuma. Po resno in trezno pripravil načrte in v vednostjo semeniškega vodstva. O svojem delu za snovanje društva je poročal med drugimi tudi dr. Mahnič, ki ga je v lepem pismu potrdil v njegovih namelih ter dostavil, da tudi on snuje med goriškimi bogoslovci tak prijateljski krožek.

Lampetov namen je bil, da pridobi z ustanovitvijo literarnega društva med bogoslovci sodruženike za razne književne prispevke, ki jih je že takrat rabil pri »Glasih« katol. družbe, pri »Drobnicah« in pozneje pri leposlovnem listu, ki ga je nameraval čimprej izdati. Tako je prav posebno pripravil delo za »Dom in svet«, ki se mu je zdel potreben, da se slovensko slovstvo razvija na podlagi etičnih nazorov, ki so v skladu z versko-nravnimi načeli, ki morajo vladati tudi v lepi knjiži, za kar do tedaj obstoječi nekateri leposlovni listi niso dajali dovolj poročila.

Med odličnimi člani novega društva je bil Janez Ev. Krek, ki je bil po posredovanju semeniškega vodje dr. J. Kulavice na Dunaj v Avguštinijski spolopoloval svoje bogoslovne študije. V tisti letih je sloveč dr. Lueger presnavljal židovsko-liberalni Dunaj v krščansko-socialno mesto. Tam se je Krek navzel novega, socialnega duha, ki ga je zanesel po svojem prihodu v našo slovensko domovino in zanj delal in trpel vse svoje življenje. Tako se je po vnetem delovanju slovenske duhovščine krepila in preobrazovala katoliška misel med slovenskim narodom primerno spreminjajočim se in napredujočim kulturnim razmeram. Duhovnik ni bil samo v cerkvi v družbi s svojimi verniki, ampak je vstopal tudi v društva in razne kulturne in gospodarske organizacije in pripravil pot za pravo katoliško akcijo, kateri imena nismo poznali, ki smo pa dejanski mnogo in ne brez uspeha delovali zanj in družbi z narodom. Čim manj je bilo za to usposobljenih laikov, tembolj so morali posegati tudi v javno življenje duhovnikov. Sedaj je hvala Bogu dovolj katoliških inteligentov laikov v raznih stanovah, zato se duhovnih lažje in bolj temeljito posveča svojih stroki: oživljati v mladini in v narodu versko mišljenje in življenje. To je bil življenjski program. Žal pa erano umrlega, nepozabnega dr. Franca Lampe, zasnovatelja »Cirilskega društva«

in ljubezen do lepe slovensčine, pa tudi zavest, kako težko je lepo pisati, ki me je spremljala skozi vse življenje. In še to je bilo koristno: Tisti, ki res nismo odložili peresa, prišedši iz semenišča, smo se nenavade vzbujali. Ko smo bili že po službah razmetani po vseh krajih, smo si dopisovali, se bodrili, shajali. Prvo vprašanje, kadar smo se našli, je bilo: Kaj delaš? In še se spominjam, ko sva z Medvedom slučajno srečala tako nadarjenega epika Hribarja in ga je Medved vprašal: »Tone, zakaj več ne delaš?« Pa mu je Hribar nekam potrt, a vendar polu humoristično, odgovoril: »Po novem ne znam peti, po starem me pa ne pošljuje.« Dobro je bilo zame, da sem moral kot Cirilovec prevzeti urejevanje »Vrtca« ob Tomiščevi bolezni, kesneje tudi »Pomladne glase«, ki jih je bilo po moji sodbi zelo škoda, ker so prenehali. Urejevanje je pravi primetz, so kleščje za človeka. Ob tem delu pojeta slovnica in slovar brez nehajca.

Kako ste tedaj ocenjevali religiozno stanje ljudstva in o vplivu jansenizma na ljudsko prosveto?

»Ob mojem času sta bili v semenišču dve struji: ena silno narodna, druga mo da le preveč formalistično verska. Da me prav razumele, tole v pojasnilo. Tedaj se je začelo gojiti in izboljševati cerkovno petje (cecilijansko). Postavili so trditve: Kjer ni latinskega petja na koru, tam ne sme biti nikoli pete maše. Torej: V hribih, brez orgel, kaj so peli kaksi samouki pevci stare Riharjeve, naj bi ne bilo nikdar slovesne maše, ker se ti ljudje niso mogli naučiti umetnih latinskih skladb. Borba je bila zelo viharna, vsi »peresniki« smo bili za široko svobodo in za ljudsko petje, ki gre ljudem vse drugače do srca in duše kot preumetno petje in še slabo izvajano. V samem tem primeru (bilo je več takih pravd, o katerih je vodja prelat S. Kulovic rekel: audio, inter vos schismata esse et ex parte credo — po Pavlovnem pismu) sodim, da je bil v nas bolj podzavestni kot zavestni žut, da ni religija zgolj razumsko prepričanje, je tudi zavdeva volje in srca in zato, čim bolj pristržno obučena in doživeta, tem gorkejša, bolj živa in bolj dejavna je. Jasno je tudi, da nas je mlade pismarje literarna žilica sama, ki tako hrepeni po široki svobodi, gnala v borbo zoper jansenizem, v kolikor je ta prerigorozno pojmoval odnose žene do moža. Bila je bolj slujna kot jasno gledanje, da je literaturi treba več sprostiranja — seveda v okviru krščanske morale in etike — kolikor ga je bilo dolej. Lahko pa bi izpričal, da je bilo pri starejših, naravnost svetniških duhovnih, ne da bi se zavedali, še mnogo, mnogo jansenistovske ost-osti, ki nas je mlade, v pisani besedi presvobodne kaplane trdo sodila. Tedaj smo rogovili, danes se človek nasmeane, ko ve, da je bilo na obeh straneh prav.

Kaj menite o današnji slovenski literaturi, zlasti z ozirom na duhovnost našega proletarca?

»Literatura in duhovnost proletarca — to je pa vprašanje, ki bi ga rad rešil, pa ga ne morem. Moja vera je, da je stroj človeka ubil. Privezal ga je tako nase, da je postal sam stroj. Njegova duševnost je strla, zmaterializirana. Velik kapital ga je izrabil zase, mu zastudil grudo in ga zaeno opijanil s prečudnim opijem: ponudi proletarcu službo na grudi, odkloni jo, ponudi mu še smrdljivo tovarno in luknjo za stan in še slabo plačo — sprejme ti vse. Kdo bo spravil kapital na pravo pot, kdo bo od demagoga razburjeno, od kapitala otrovno proletarčevo duševnost uravnesil — ne vem. Vem pa, da je to svetovni problem, ki se ga mora lotiti tudi literarno pero.«

1920 — 1931-32

Izredno velik pomen za CD, ima l. 1920., ko je bila v Ljubljani ustanovljena teološka fakulteta. S tem je društvo nastopilo novo fazo svojega življenja. Na zunaj je postalo javno akademsko društvo in kot tako takoj stopilo v zvezo z drugimi akad. društvi; na notraj pa je doživelo še večjo izpremembo: fakulteta je namreč s svojimi seminarji vzela življenjsko potrebnost skoro vsem znanstvenim krožkom, ki so drug za drugim izginjali. Najdlje se je branil socialni krožek, ki je bil imel vedno dovolj članov. A ko so bila vpeljana tudi radi nerazumevanja nekaterih knjižničarjev prenehal

še in mnogim se je že zdela, da bi CD, lahko brez škode prenehalo. Res se zdi tako; a kdor spozna, da je ta doba doba iskanja in usmerjanja, ta bo priznal, da bo v bližnji bodočnosti dobra organizacija še zelo potrebna. Pred nami vstajajo mogočni problemi, ki jih bo mogoče rešiti samo z organiziranim delom.

stva 1965 občin dravske banovine s posebno okrožnico, razposlano jim še preden je bila ustanovljena neka nova organizacija, ki se imenuje »Županska zveza v Ljubljani«. Na razliko v imenovanju je torej treba paziti.

»Županska zveza za dravsko banovino« (a ne druga nova organizacija) ima svoje tajništvo v palači »Vzajemne zavarovalnice«, ta čas skupno s »Karitace, Masarykova cesta, priščiže, F. K.—n, tajnik.

Ločitev zakonov

Ljubljana, 1. febr. Sodniški-področni deželnega sodišča so lani obravnavali 1137 novih pravd, kjer je šlo za zneske od 6250 do 125000 Din. Spore, ki so presežali to vrednostno mejo, sta obravnavala dva senata, trgovski in navadni. Velikih pravd je bilo 55. Nektere pravde so zadevale milijonske vsote in trajajo že nad 2 leti. Mnogo je tudi raznih odškodninskih pravd, zlasti zaradi avtobusnih in železniških nesreč.

Deželno sodišče sicer ne vodi posebne evidence o pravnih za ločitev zakonov, toda lahko pa rečemo, da so se te pravde zadnja leta nekako ustalile okoli številke 80. Prva povojna leta se je bojezen za ločitev zakona močno razpela tudi med podeželskim ljudstvom, a sedaj so ločitve na deželni med kmetekim prebivalstvom prav redke. Lani je doželno sodišče obravnavalo 84 ločitev zakonov. V 11 slučajih je bila dosežena sporazumna ločitev zakona, a v 18 zadevah je sodišče izreklo končno sodbo, dočim so se v ostalih primerih stranke poravnale, ali pa sploh tožbo na ločitev umaknile.

„Županska zveza za dravsko banovino“

Tako se imenuje organizacija, ki ima za seboj že troje desetletij plodonosnega delovanja. — Iz prvotne »Kmetijske županske zveze« je po prenovni pravil leta 1921 nastala obnovljena in preradjena »Županska zveza za Slovenijo«. Udeležencem županskih poučnih tečajev je gotovo še v dobrem spominu, kako neumorno in živahno je bilo njeno delovanje in korist in splošno občino

Po upravni razdelitvi države na oblasti se je razdelila tudi županska organizacija na dvoje županskih zvez; za ljubljansko in za mariborsko oblast. Nova upravna razdelitev države na banovine pa je zopet prinesla nujno posledico: združitve obeh ločenih županskih zvez v enotno in skupno organizacijo, ki se imenuje sedaj: »Županska zveza za dravsko banovino v Ljubljani«.

Preobnova pravil obeh prejšnjih — že po sklepu občnega zbora dne 23. julija 1930 leta združenih županskih organizacij v skupno župansko zvezo za dravsko banovino v Ljubljani je bila odobrena (odnosno se ni prepevala) z odlokom kr. banke uprave dravske banovine z dne 15. maja 1931 leta, št. No. 1094/8. To o postanku in zgodovini obstoječe, zgoraj navedene županske zveze.

V zmišlu § 1. svojih pravil je ustanovila »Županska zveza za dravsko banovino v Ljubljani« lastno in stalno tajništvo, kjer bodo mogli člani in članice — občine dobivati od 8 do 12 dopoldne in od pol 3 do 5 popoldne strokovna pojasnila in vseh zadevah javne, predvsem občinske uprave. — O tem so bila obveščena vsa župan-

Veliko socialno delo Slovencev v Zagrebu

Zagreb, 29. jan. 1932.

Dekliško zavetišče, ki ga je ustanovilo društvo »Naš Dom«, prav lepo uspeva. Vsaki dan prinočuje v njem 14 do 17 deklet. V zavetišču se oglašajo tudi take, ki so bolj potrebne sirotišča ko pa zavetišča. Tudi njim gre odbor takoj na roko, da dobe česar potrebujejo. Društvo ima svojega duhovnika, ki jim daje duševno tolažbo, ima svojega zdravnika, ki jih pregledava in jim daje navodila, ima dalje tudi svojega advokata, ki dekleta brezplačno ščiti pred poslodavci in zlikovci v eventualnih odnosih. Članice zavetišča imajo torej veličnanske ugodnosti, katerih se pa danes morda še ne zavedajo.

Za zavetišče se že danes interesirajo ugledne zagrebske gospe in celo dvorske dame ter se upisujejo za utemeljiteljice. Društvo ne dela nobene posebne reklame v časopisju, gles o zavetišču gre od ust do ust in mnogo zagrebskih gospodinj že ve, kje je Trenkova ulica 18.

Društvo je prejelo ta mesec nekoliko pisem, kjer se pozdravljajo plemenito delo zagrebskih rojakov. Zanimivo je med njimi pismo iz Pariza, kjer naš rodoljub želi, da društvo »Naš Dom« raz-

širi svoje delovanje tudi na inozemstvo in na vsa večja mesta v domovini. Posebno, pravi, da so potrebna dekleta, ki služijo v tujini, zaščite, ker one padajo prečesto kot žrtve pohlepa in izrabljanja. Drugo interesantno pismo je prejelo društvo z otoka Uljana, kjer piše prijatelj našega naroda In prosil, da se društvo prime tudi organizacije za srečne zakone, katere bi pri poroki materialjno podprlo, jih kot člane teke organizacije odgajalo in iz njih napravilo dobre državljane in rodoljube. Mnogo je siromanih deklet in fantov v državi, pravi pisatelj, ki bi sigurno bili dobri državljani, dobri očetje in matere, ko bi imeli potrebno ekzistenco. Ker se za nje nihče neče zavzeti, propadajo po krčmah in brezcalah in bordelih, vsak dobro stojič človek take ljudi zaničuje, a nihče jim ne pomaga...

Pisma tolmačijo, da imamo še vedno zdrave idealiste, resnične prijatelje našega mladega naroda in s tem ima moralno zadoščenje odbor, ki se bo v resnici brigal, da bodo naša dekleta dobila spoštovanje, ki jim gre, da ne bodo moderni sužnji modernej družin v modernej časih egoizma in materializma...

Velenjska elektrika v okolici Komende

Komenda, 1. febr.

V soboto popoldne se je električno omrežje v vaseh Komenda, Suhadolc, Moste, Križ in Kaplja vas priključilo na banovinsko električno omrežje, odnosno na velenjski delni vodovod. Prisotni so bili g. ravatelj Kranjskih deželnih elektrarn inž. M. Bilkeve z nekaterimi svojimi inženirji, dalje vodstvo

krajevne odbora za elektrifikacijo z g. Štrcinom na čelu ter seveda tudi mnogi drugi domačini. S tem so vsa požrtvovalna prizadevanja mnogih domačin in drugih odločujočih faktorjev kronana z uspehom. Zlasti je ob tem treba poudariti delo in skrb bivšega poslanca g. Štrcina, ki se je za razvoj elektrifikacije v svoji bližnji okolici in vsi moč trudil in si prizadeval zanj.

Strašna smrt žene mučenice O tragediji na Švirkovem vrhu

Metlika, 30. januarja.

Človeka kar mraz strese ob tem groznem činu, ki se je zgodil na Švirkovem vrhu pri Metliki v noči od 29. do 30. januarja, o katerem je »Slovenec« poročal. Jožef V rviščar, poseselnik in občinski odbornik metliške občine je namreč zadavil svojo lastno ženo, ji iztrgal jezik in izbil zobe. To je suho dejstvo grozovitega in morda dosej še nezasičanega zločina.

Nekako o polnoči tisti večer je začel domači 8 letni edini sinček, ki je s staro materjo spal v sobi zraven, da oče nekaj govori. Fantek je to povedal stari materi. Ona je poslušnila in menila, da se morda z ženo prepira, a ženinemu glasu ni bilo nič čuti. In tako se ni za vse nič zmenila. Zjutraj ob pol 6 pa je prišel on k materi in rekel: »Mati, strašna, velika kača me je hotela umoriti, pa sem umoril jaz njo.« S strahom je šla mati gledat, kaj naj te besede pomenijo, in odkril se ji je strašen prizor. Hitela je klicat ljudi in divja novica je šla od vrat do vrat, od ust do ust in ob 7 so jo že oznanili zvonovi. Prišli so orožniki in nesrečnika odpeljali.

Že tri mesece je bilo na tem možu opažati čudne spremembe. Ves mrk, sam v sebe zaprt je ure in ure presedel in Bog ve, kake misli so se mu podile po glavi. Človek je imel viis, da ga neke temne misli nasilno tirajo v svojo smer in

bili so to nekaki pojavi globoke duševne zmedenosti. On sam se je parkrat izjavil, da se boji, da se bo zgodilo nekaj groznega, in menil je, da je zaklet k nekemu grozodejstvu.

Žena, ki je bila zelo blaga duša, globokovern, zvesta trpinka na zemlji in tolažnica svojemu možu, je s strahom na njem opazala te spremembe, ki so se pojavile od tedaj, ko so zaželi ljudje o njem nekaj govoriti, kar je najbolj prizadevalo njo. Pisala je moževemu bratu v Ljubljano, naj pride in ga za nekaj časa odpelje. Dan pred usodno nočjo sta oba spremila brata na postajo, ki se je iz obiska vračal v Ljubljano, ne da bi mogel kaj slutiti. Ona dva sta pa oba slutila nekaj težkega, oba sta prosila neko sorodnico iz mesta, naj pride k njim, češ, da se oba bojita nečesa strašnega. In ta strašna slutnja se je na najstrašnejši način uresničila.

To so žalostni prizori te resnične žaloigre, sodbo o vsem pa moramo pustiti Bogu.

Zrtev zločina, nečloveško umorjena žena, je bila blaga, plemenita žena, ki je zadržna tri leta silno mnogo trpela in je molče prenašala bridkosti, ki jih je imela trpeti od raznih strani. Bila je dolgo let tudi cerkvena pevka. Strašna je bila njena smrt, toda Bog ve, če je ne bi zadelo v življenje še hušje trpljenje.

Moža morilca so takoj zaprli, popoldne pa je poskušil celo ubežati iz zapora in so mu beg še komaj preprečili.

Divni Boč - dom divjih svinj Nad 40 divjih prašičev se roga louski smoli

Poljčane, 31. januarja 1932.

Zadnji četrtek, 28. januarja — bil je napovedan velik lov na divje svinje, ki so si prisojile za svoj dom divni, z veličastnim stolpom venčani naš Boč. Ta zverjad je prišla k nam že leta 1903 ali 1904. Takratni gospod kaplan Roman Skerbs, sedaj v pokojni župnik prevorski, je rad zahajal na Boč na lov na divje peteline. Nekega dne prisopila ves znojnen domov ter pripoveduje neverjetno vest, da je zbežal pred velikim divjim merjascem na drevo, ker ni imel puške na krogljo. Ko se je zver odstranila, si je vzel s seboj kot dokaz nekaj dolgih prašičjih dlak, katere je pobral v mlaki, ki je služila prašiču za kopol.

No, Poljčanini so se mu vsi povprek smejali, češ da naš Boč pač ne glešta takih mrcin. A gospod kaplan le ni odnehal trditvi svoje — je večkrat naletel na divje prašiče, mladiče in starce, a louska sreča mu ni bila mila. Ko je odšel na župnijo Prevorje, bi bili Poljčančani kmalu pozabili na divje svinje; prav nihče ni mislil na lov na nje; seveda so se mrcine kmalu razmnožile; obilna škoda po njvah, ležečih ob obronkih gozdov, je Poljčančane podučila o resnični navzočnosti divjih svinj.

Toda še je pred par leti se je začel resen lov na nje. Lansko leto so naši lovci postrelili 3 mladiče, ki so dali krasno penenko; tudi Makočani so imeli nekaj sreče; ugonobili so dva večja prašiča. Kakor povedano, je bil napovedan za zadnji četrtek zopet velik lov, a žal je prišlo nanj samo 22 lovecev z 20 gonjači. Seveda ni bilo mogoče lov-

skega terena zadostno obkoliti, pozabili so k stolpu postaviti par strelec; in to so mrcine pridno porabile. Izmuznile se jih je lovecem 5 v višje lege ter so kakih 60 korakov pod stolpom udobno marširale proti zapadu. Ravnokar sta odšla do stolpa župnik Lojze Čilenšek in oskrbnik restavracije — ki pa ništa bila na lovu ter sta gledala in občudovala prve tri, po 100 kg težke svinje; oskrbnik je imel sicer s seboj puško, a samo s šibrani nabito — je pogodil tudi tretjo zver, da je hudo krvavela, a ni mogel daleč za njo radi težavnega z ledom pokritega terena; tudi na poznejše došli zverini ni bilo mogoče streljati. Pač louska smola!

Pač pa je bil petek dan lovskega uspeha. Najemnik lovec Ivan Hauptman z dvema sinovima in še par drugimi lovci so zasačili v Lovniku, blizu podružnice Marija Ljubično, pravega velikana, ki je dolg nad podrgur meter ter težek 200 kg; izpraznjen tehta še vedno 152 kg. Pogled nanj, zlasti na njegove dolge, zakrivljene čekane, vzbujajo marsikomu neprijetne občutke. — A boj je bil hud; trajal je ves dan do večera; 14 krogei je dobil, a še ni hotel pasti — zatezel se je v svoji brolg v Zlebarkah, kjer so ga drugi dan t. j. soboto našli lovci še toplega, a mrtvega. Z nepopisnim veseljem so ga privlekli popolnoma od potu premočeni 4 lovci na Hauptmanovo dom.

Upamo, da se bo v doglednem času posrežile zmanjšati čredo, ki šteje samo na Boču najmanj 40 glav, ter tako obvarovati posestnike njih jako občutljive škode.

Šahovski turnir fantovskih odsekov

Ljubljana, 1. febr.

Včeraj dopoldne se je v trnovskem prosvetnem domu odigralo četrti in predzadnje kolo tega turnirja, ki postaja ob vsakem novem kolu zanimivejši. Ta prireditve, ki je prva te vrste v naših fantovskih odsekih, vzbujajo tudi drugod po deželi dovolj zanimanja. Če bo ta turnir vsaj v bližnjih odsekih ljubljanske okolice pridobil novih prijateljev tje plemeniti igri, bo drugo leto turnir lahko še pestrejši. Fantovski okrožje je pripravilo za trikratnega zaporednega zmagovalca lep lokal, zato bo seveda borba pri šahovnicah vsako leto huda. Letošnji prvak si bo moral to mesto še na dveh turnirjih osvojit, čemur pa se bodo drugi odseki z vso silo branili.

Včeraj to si ned seboj stale sledeče vrste: Sv. Jakob - Ježica (6:2); Vič - Trnovo I. (4:4) ter Sv. Peter - Trnovo II. z 6 in pol proti 1 in pol točke. V sledečem zadnjem kolu imajo igrati še Trnovo I. proti Ježici, Trnovo II. proti Sv. Jakubu ter Vič proti Sv. Petru.

Na prvem mestu je zdaj Sv. Jakob z 20 in pol točkami. Sledi mu Trnovo I. 20, Vič z 18, Sv. Peter 16 in pol, Ježica 13 in pol ter Trnovo II. 6 in pol točkami. S tem so morali Trnovčani prvo mesto prepustiti Šentjakobčanom, s katerimi so ves čas turnirja stali v ostri borbi. Seveda so kljub temu pri zadnjem kolu še mogoče presenečenja. Kakor

je videti, bo tudi sporna točka, ki med Šentjakobčani in Šentpeterčani ni še rešena, igrala pri morebitni majhni razliki točk važno vlogo pri vprašanju, kdo naj izide iz turnirja zmagovalec. Naj se Trnovčani zaostali za za pol točke. Pri zadnjem kolu pa igra tako Trnovo kakor Sv. Jakob s slabjšima nasprotnikoma.

Prihodnje nedelje bo igralo zadnje kolo turnirja na Ježici v Prosvetnem domu. Začetek ok pol treh popoldne.

Šoštanj

Ogenj. V nedeljo dopoldne, ravno ko so se ljudje vračali od službe božje iz mestne cerkve, je izbruhnil ogenj v Cerovškem gospodarskem poslopiju na Kralja Petra trgu. Vzrok še dosedaj ni popolnoma pojasnjen. Na kraj nesreče so kmalu prihitali gasilci tovarniškega in mestnega gasilnega društva, ki so ogenj pogasili in obvarovali sednja poslopja. Škoda je precejšnja. Poleg poslopja je poskodovana tudi velika množina krme, poljsko orodje itd.

Na česti. Minuli teden je bilo na velenjskem rudniku zopet odpuščenih 30 delavcev. Brez kruha...

Občni zbori. Krajevni odbor Rdečega križa ima svoj redni občni zbor 12. febr. pri Mravljaku. — Profutrebukolozna liga, ki šteje 163 članov, pa bo zborovala 20. t. m. v Zadružnem domu.

Ljubljana

„Jurij“ v cunjah

V Strelški ulici je majhna baraka, iz katere moli na ulico le dimnik. Naj je kdo še tlikokrat hodil po Strelški ulici, vendar se ne bo spomnil, da bi kdaj videl koga iti proti ali ven iz te barake. V tej baraki je stanovala duševno omejena reva Polonica. Ta stara ženica ni beračala, temveč je vse svoje življenje pridno delala. Največje razočaranje v življenju je doživela že pred leti, ko je prestela svoje prihranke, jih nesla v banko, kjer so njene krone delili s štirimi in ji dali toliko dinarjev. Tedaj so začeli nekaj govoriti, da ima ta skromna reva spravljene denar. Te govorice so ponehale, nihče pa ni vedel, da je Polonica prihranjeni denar skrbno shranila, bankam pa od tiste menjava ni več zaupala. Skopo je živela, ni si privoščila prav nič. Pred leti je bila zaradi svoje slabomnosti postavljena tudi pod kuratelo. Ni se dolgo tega, kar je bila ta reva deložirana. Prišli so delavci, pograbili so njeno revščino, to je polomljeno posteljo, omaro ter nekaj cunj in vse skupaj odpeljali na mestno пристavo, kjer so vse naložili v star avtomobilski kason. Pri tej deložaciji so našli nekaj hranilnih knjižic, ki so jih izročili varuhu slabomne reve. Polonica sama pa je morala v bolnišnico za duševne bolnike. Pred nekaj dnevi pa so mestni delavci pod nadzorom magistratnega uradnika g. Kotnika izvrševali naročilo glavnega varuha, predsednika v p. g. Levčiča, ki je naročil: »Prodajte vso šaro za nekaj kovačev! Na mestni pristavi so prekladali posteljo in omaro, omara pa je padla na tla in iz nje se je vsulo nekaj starih cunj. Med cunjami pa se je že zasvetil velik bankovec. Bil je pristen »Jurij« Narodne banke v Beogradu. Delavec so pregledali vse cunje in izvlekli iz starih cunj celih 13 jurjev, 34 metuljev, 8 kovačev in 212 kosov drobiča po 10 par. Skupno torej 16.501 Din 20 par. Ta pozabljeni denar, ki ga je celo reva Polonica pri deložaciji pozabila, so izročili sedaj sodišču in ga bo v dobro Polonice upravljal njen varuh.

Kaj bo danes

- Drama: ob 15: »Jurček«. Znižane cene. Izven.
- Ob 20: »Vzrok«. Izven. Znižane cene.
- Opera: ob 15: »Rigoletto«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: »Trije mušketerji«. Izven.
- Union, bela dvorana: Ob 11: Misijonsko predavanje za učiteljevo.
- Uršulinški samostan, meščanska šola: Ob 10: Praktično poučno predavanje o kulturnem pomenu slov. misijonarja Barage.
- Rokodelski dom: Ob pol 20: »Lumpacij vagabunde«.
- Šišensko prosvetno društvo: Dobrodelna akademija ob 20.
- Prosveta Trnovo: »Lumpacij vagabunde«, burka v 3 dej. ob pol 3 popoldne.
- Prosvetno društvo Sv. Krištof: Ob pol 20: »Teta na konju«.
- Ljudski kino Vič-Glince ob 4 in 6 »Pravica močnejšega«.
- Društveni dom Glince: »Dan pred porok«, šaloigra v treh dejanjih. Dram. družina Prosvete. Ob 8 zvečer.
- Kino Kodeljjevo: Ob pol 4, pol 6 in 8 Rihard Tauber v filmu »Ne verujem več nobeni ženski«.
- Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34 (Šiška).

© Jubilejna slovesnost na Rakovniku. Kakor smo poročali že v nedeljo in tudi v naši večerjšnji ponedeljski izdaji, je slavil salezijanski zavod na Rakovniku 30 letnico svojega obstoja. Proslava se je izvršila na najslavnejši način in se je udeležilo zelo mnogo odličnih osebnosti, zlasti pa velika množica vernikov. Zjutraj je ob pol 10 pridigal v polni cerkvi stolni župnik, kanonik dr. T. Klinar, nakar je sledila slovesna služba božja, pri kateri je lepo pel mešani deški zbor. Ob pol 4 je dospel na Rakovnik prevzvišeni g. knezoškof dr. Gregorij Rožman. Slovesen sprejem je po knezoškofovi želji odpadel, pač pa so ga kleriki ob potrkanju zvonov sprejeli in pozdravili pred vhodom v zavod. Knezoškof je nato v cerkvi pridigal. V svoji pridigi je z lepimi besedami povzdigoval vse vrline salezijanske vzgoje, ki toliko skrbi za zapuščeno mladino. Cerkev je bila med pridigo natlačeno polna, tako da so se morali domači gojenci in celo običajni oratorijanci umakniti na zgoranje kore. Zlasti popoldne so namreč obiskali Rakovnik prebivalci ljubljanske okolice. Prav tako je bila ob 5 popoldne tudi nabito polna dvorana, ko so domači gojenci igrali krasno dramo: »Valovi strasti in ljubezni«, ki je zelo lepo uspela. Vsa proslava se je izvršila veličastno in bo ostala vsem, ki so se udeležili, v najlepšem spominu. Salezijanskemu zavodu pa dela ta proslava vso čast.

Dentist tehnik
H. Franken
Novi Vodmat
zopet redno ordinira

Kulturni obzornik

NEBESKE ROŽE. IV.
Mihael Hořman: Sv. rožni venec in lavretanske litanije.
Ljubljana, 1931. Izdaja in urejuje Alojzij Stroj. Str. 160. Cena broš. 15 Din, vez. 20 Din.
Takole opisuje sloviti francoski pisatelj Chateaubriand v svoji »Poti v Jeruzalem« viharno vožnjo po morju:
»Ob eni ponoči smo se 1. avgusta 1807 vkrkali v Trstu. Vetrovi so nam bili že sovražni, ko smo krenili iz pristanišča. Istra je segala v morje s svojo položno obalo, ki je prehajala v ozadiju v gorske grebene. Sredozemsko morje, ki se preliva sredi kulturnih dežel in je posejano s prijaznimi otoki in ga obdajajo smehljajoče se obale, kjer zelenjavo mirne, palme in oljke, vzbujajo zvišena čustva o božji veličini in vsemočnosti.
Opoldne 2. avgusta smo imeli ugoden veter, a oblaki, ki so se zbirali na zapadu, so oznanjali vihar. Ob hrvatski obali smo zaslusili prvi grom. Ob treh so spustili jadra in prizigali drobno lučko pred Marjino podobo v kapitanovo kajuti. — Kako gniljava, sem si mislil ob tem pogledu, je pobožna vera, ki zaupa v priprošnje ponižne Device, da obvlada vihar in ima moč, da ga pomiri. Pomorščaki so na suhem pač lahko svobodomeleci kakor kdorkoli, ki zapade v nevero in se vda nevarnosti, a v nevarnosti človeška modrost odpoje. V takih trenutkih postane človek pobožen in v grozi viharja mu nudi bakla filozofije mami miru

© Gledališka predstava v Rokodelskem domu. Drvi bo vzpizorilo društvo rokodelskih pomočnikov velezabavno burko »Lumpacij vagabunde«. Igra je polna smeha; pri njej nastopijo znani društveni komiki. Režiser je g. J. Novak. Igra bo gotovo ugajala vsem udeležencem. Vstopnice se dobijo v predprodaji danes popoldne od 10 do 12 v Rokodelskem domu, Komenskega ul. 12. Pričetek je točno ob pol 8.

© Slogin komorni večer se vrši v ponedeljek, 8. februarja v veliki koncertni dvorani kina Ljubljanski Dvor. Koncert bo novost. Na sporedu sta Mozartova in Rimskega-Korsakova kvinteta za flauto, klarinet, fagot, rog in klavir, ter Rorichov trio za flauto, klarinet in fagot. Komorna glasba na pihalu se pri nas skoraj nič ne goji, dasi je silno zanimiva; zato je treba tembolj pozdraviti našo novo komorno enoto, ki so jo ustanovili člani orkestra narodnega gledališča gg. Korosec Slavko (flauta), Gregorec Janko (klarinet), Hauk Viljem (fagot) in Lukas Robert (rog). Ti gg. izvajajo z g. Svetelom pri klavirju velezanimi spored tega koncerta, ki bo gotovo posebnost letošnje koncertne sezone.

© Kraj goslačev. Tak naslov je dala sve-tovna glasbena kritika slavnemu violinškemu virtuozu Vaši Prihodi, sinu češkoslovaškega naroda. Poleg Hubermana je Vaša Prihoda danes brez dvoma največji violinski virtuoz, kar jih koncertira na tem božjem svetu. Na kateremkoli koncertnem odru se pojavi Vaša Prihoda, ga obisplje publika pa tudi kritika z najlaskavejšimi priznanji ter poslušala njegovo igro z neko posebno in ubrano pobožnostjo. V tehničnem pogledu je nedosegljiv, ravno tak pa je tudi v izražanju čustev. Gosli v njegovih rokah v resnici čudežno pojo. Vaša Prihoda je v resnici velik umetnik. V Ljubljani koncertira v petek 5. t. m. ob 20 v Unionski dvorani. Spored je skoro izključno klasičen, zastopani so skladatelji Brahms, Bach, Čajkovski, Mendelssohn, Rihard Strauss in Sarasate.

KINO KODELJEVO
Danes ob 1/4. »Rajah«
Danes ob 1/2. 6. in 8., jutri ob 8.
Rihard Tauber v zvočnem filmu
Ne verujem več nobeni ženski.
Vstopnica samo Din 8, 6, 5 in 4.

Sedeži od 40 Din navzdol so v prododajni v Ma-tični knjigarni.

© Predavanje v Rokodelskem domu. V sredo zvečer ob 8 bo predaval v dvorani Rokodelskega doma g. ravnatelj Fr. Gabrovšek. Predmet predavanja je lanska kolonijalna razstava v Parizu. Nihče ni bilo v zadnjem času zbranih toliko predmetov iz raznih delov sveta, kakor na tej razstavi. Posamezne predmete bodo jutri pri predavanju pokazale množične sklopične slike. Pričetek predavanja je točno ob 8 zvečer.

© Razpis davčnih zavezanecv se vrši pri mestnem načelnstvu, Mestni trg 2-1, soba 21 naspoti mestne posvetovalnice. Vsi hišni lastniki ali upravitelji, ki za svoje hiše do 3. t. m. ne bi prejeli pol, naj se zglašijo v sobi 21 od 8 do 14.

© Hotel Bellevue naznanja cenj. gostom, da je restavracija od 1. t. m. dalje tudi čez teden v obratu.

© Kdo je neznana ženska? V nedeljo popoldne se je v Selenburgovi ulici zgrudila neznana žena. Napadla jo je neka bolezen, morda krči ali kaj drugega. Ljudje so poklicali reševalni avto, ki je ženo prepeljal v bolnišnico. Žena pa se še vedno nahaja v nekem letargičnem stanju, ne more nič govoriti, niti pisati. Žena nihče ne pozna in v bolnišnici se zama trudi ugotoviti njeno identiteto. Tudi še ne morejo ugotoviti, kaj je prav za prav ta ženska. Žena je srednje visoke postave, izgleda še precej dobro in ima kostonje lase. Tudi oblečena je čedno. Če bi kdo pograbil kakšno tako žensko, naj se javi v bolnišnici ter tako pomaga ugotoviti njeno identiteto in tudi njeno bolezen.

© Zbirka vlomilskega orodja. V soboto so, kakor smo poročali, vlomili v tvrdo Jugomaterial na Dunajski cesti. Zaradi tega vroma je bila alarmirana policija, ki je popoldne zlasti strogo pazila na vse sumljive ljudi. Na Glavnem kolodvoru je detektiv aretiral dva sumljiva mladeniča. Uspeh je bil nepričakovan. Pri njiju so našli celo zbirko vlomilskega orodja, in sicer najmodernejših tipov, za katero bi ju zavidal vsak kriminalni muzej. Pošteni ljudje mislijo, da obstajajo samo vetrni za starinske in nerodne ključavnice. Če bi pa videli to zbirko, bi spoznali vetrni tudi za Wertheimove in druge komplicirane ključavnice. V raznih variantah in velikostih imajo ti vetrni po 4, 5 ali še več zob na bradi. Vlomila sta 20 letni Ferdinand Laznik, krojač iz Smartna ob Paki, in 23 letni Anton Medija iz Zeleč pri Bledu. Pri njiju je našla policija več novih žepnih ur. Zaenkrat jima policija vloma v tvrdo Jugomaterial ne more dokazati, čeprav sta imela pri sebi vetrni, ki bi odprli vrata tudi v prostore te tvrde, vendar pa policija upa, da bo v preiskavi proti tema dvema zločkocema prišlo še marsikaj zanimivega na dan.

© Kemično čisti obleke Simene, Kolodvorska ulica 8.

Maribor

Namesto podpore - delo

Zaposlitev brezposelnih - Graditev ceste na Kalvarijo preložena - Popravljajo se ceste v mestu

Maribor, 1. februarja. Danes je zaposlila mestna občina v Mariboru prvo partijo brezposelnih delavcev, da jim nudi namesto običajne podpore v naravi zaslužek, katerega si pridobe z delom svojih rok. Zaenkrat šteje ta partija samo še 39 delavcev, toda prihodni teden se bo to število pomnožilo za novih 39 in tako bo naraščalo od tedna do tedna, da se bo po možnosti čim večjemu številu brezposelnih nudilo zaslužka, namesto podpore, ki je za marsikoga kot milošinska mučna. Zaposlitev brezposelnega delavstva vodi vodstvo pomožne akcije. Zaposlujejo pa se zaenkrat v prvi vrsti družinski očete z večjim številom otrok, ki so najtežje obremenjavali prehranjevalno akcijo. — Za posameznika plača namreč pomožna akcija dnevno za prehrano, to je za opoldnansko kosilo in za dve poraciji mleka s kruhom Din 7.50. Pri brezposelnih z velikimi družinami je seveda pomenila njihova prehrana znatno obremenitev; tako jim nudi sedaj občina zaposlitev s plačo 4 Din na uro, ki pri takih brezposelnih nekaj prihrani, pač pa bi pri posameznikih, ki nimajo družine, pri zaposlitvi doplačevala. Iz teh

ozirov se bo delo nudilo prvenstveno samo delavstvu z družinami, posamezniki bodo pa še nadalje prejemali podpore v naravi.

Prvotno je nameravala mestna občina zaposliti brezposelne pri graditvi nove ceste na Kalvarijo. Ker pa je ta načrt naletel med občinstvom na nekatere protivnike, je sklenil upravni odbor mestne občine na zadnji seji v soboto, da se vprašanje ceste na Kalvarijo odloži ter se končna odločitev prepusti občinskemu svetu, ki se sestane dne 18. februarja. Upravni odbor je sklenil zaenkrat pričeti s popraviljem cest v mestu samem. Danes se so spravili najeti brezposelni na podaljšek Gregorčičeve ceste, ki vodi od starega mestnega pokopališča dalje med novo kolonijo vil ob Ljudskem vrtu. Cesta je bila doslej zelo zapuščena ter bodo to ureditev gotovo pozdravili vsi prebivalci te kolonije in obiskovalci Ljudskega vrta. Izvršila se bo hkrati kanalizacija ceste in priključilo tudi kanaliziranje Mladinskega doma v Ljudskem vrtu. Po ureditvi te ceste se bodo vršila cestna dela tudi v ostalih mestnih delih, zlasti v predmestjih, kjer so ceste še zapuščene.

□ Mariborski zmaganji. V nabito polni dvorani Zadrudne gospodarske banke je bil v nedeljo zvečer nastop najboljših rokoborcev in boksačev dravske, oziroma savske banovine. Preizkusili so se najprej boksači SSK Maratona ter SK Croatia iz Zagreba; rezultati so bili sledeči: Kampič (M) je po točkah zmagal nad Buo (C), Drozg (M) je po točkah premagal Petrina (C), Jug (C) pa Struklja (M); v rokoborbi pa je bil izid: Breko (M) je podlegel Brankovici (C), spoprijem med Fiserjem (M) in Božičevičem (C) je ostal neodločen, Gobec (M) je v prvi minuti položil Vodopivca (C), Pirher (M) pa Vrščaka (C). Maratonci, dasi v mladem klubu, so pokazali pri nedeljskem nastopu veliko vztrajnosti, ambicije in volje do zmage, za kar jim gre najpogosteje priznanje, posebno, ker so imeli za nasprotnike same prvake Savske banovine ter izkušene borce. Sodila sta izmenično gg. Bergant (SSK Maribor) ter g. Richter (Croatia) v obče zadovoljstvo. Kakor čujemo, je težkoatletska sekcija Maratona že v pogajanjih s težkoatletsko sekcijo Ilirije za takšen nastop.

□ Mariborski zdravniki, ki so zborovali v nedeljo, so si izvolili letošnji stari odbor s predsednikom dr. Jankovičem na čelu. Razen njega so v odboru podpredsednik dr. Černič, tajnik dr. Kristan, blaginjak dr. Marin, knjižničar dr. Rohič, odbornik dr. Hönigmann, dr. Klacinc iz Pragerskega, dr. Rajšp, gospa dr. Kukovec in gospa dr. Kovač. Za preglednika sta bila ponovno izvoljena dr. Stamol in dr. Kramberger iz St. Lenarta v Slov. goricah, za namestnika pa dr. Ramšak iz Crne in dr. V. Vrečko iz Ptuja.

□ Poročila sta se snoci tovarnar mesnih izdelkov v Krčevini pri Mariboru g. Herman Wögerer in kontesa Sabeo iz Fale pri Mariboru. Iskreno čestitamo!

□ Občni zbor društva hišnih posestnikov. O zborovanju hišnih posestnikov pri Orlu smo poročali že večeraj. Omenjamo še izid volitev, pri katerih je bil izvoljen po večini stari odbor in sicer za predsednika g. Meglič, za podpredsednika g. Šeks, za tajnika g. Merčun in za blaginajnika dr. Marin.

Zakaj brez kofeina?

Navadna kava vsebuje 1-2% kofeina, rastlinskega strupa, ki lahko pri mnogih ljudeh povzroči težkoce srca, povišanje krvnega tlaka, motenje spanja, razdraženje živcev ali ledvic. Zaradi kofeina naj bi otroci sploh ne pili kave. Kofein je vzrok, da mora zdravnik takorekoč dnevno zabranjevati navadno kavo. Venomer bolj potrebna je postala prava kava, ki ji je odvzet kofein. Kava Hag je prava najplemenitejša zrna kava, ali brez kofeina, ter popolnoma neškodljiva, tako zdravim, kakor tudi bolnim. Celo deca sme brez pomisleka piti mleko s kavo Hag. Najnovejša raziskovanja so pokazala, da mleko, začinjeno s kavo Hag, ni samo tečnejše, ampak tudi najlajze prebavljivo. Kava Hag je vseskozi kvalitetna, je najboljše vrste kave tvori njeno mešanico. Izdatnost ji je nepoporečna. Posebna organizacija pa skrbi, da kavo Hag dobite vedno svežo in vsaki dobri trgovini z živili. Servira se na željo tudi v hotelu in kavarni. Brezplačen vzorec prejmete — ako pošljete izrezek tega oglasa in 1 Din za odpremne stroške — od Kave Hag d. d., Tomatičeva ul. 4, Zagreb.

Namesto dr. Kukovca je bil izvoljen v odbor še dr. Lašič.

□ Do vstefega 5. februarja se morajo zglašiti pri mestnem knjigovodstvu na Stomškovem trgu 11 vsi, ki spadajo v seznam obvezancev za kult. Več na mestni razglasni deski.

□ Glasovnice ... V soboto so bile volitve odbora tukajšnje železničarske Nabaviljalne zadruge; volitve so se izvršile kar v delavnica drž. železnice in sicer tako, da so delavci prejeli neke glasovnice, ki so jih jim predložili v podpis. Zakaj neki takšno glasovanje? Nekateri delavci so upravičeno odrekli svoj podpis na teh glasovnicah. Čemu razburjati delavstvo po nepotrebnem?

□ Iz Jugoslovanske strokovne zveze. Običajni sestanek, ki bi se imel vršiti v sredo, izostane, ker se istočasno vrši dobrodelna akademija v korist pomožne akcije.

□ SSK Maraton. Zimskosportni odsek v četrti sestanek. — Plavalni odsek danes nima treninga; jutrišnji trening se predčasnno zaključi zaradi dobrodelne akademije. Zato točno ob pol 19!

□ SSK Maraton. Načelniki sekcij se vladno vabijo, da se udeležijo skupne seje danes ob 20 v ljubovi pisarni. Važno! Lihakoltskega treninga jutri v sredo radi koncerta pomožne akcije ne bo.

□ V skladiščih tukajšnje carinarnece bo jutri ob 9 javna prodaja raznega blaga.

□ Na mariborskem zelenem polju se danes srečata SK Celje in SK Železnikar. Moštvo SK Celja je precej ambiciozno in bodo morali železnikarji paziti, da ... Pričetek tekme ob 15 na Mariborskem igrišču. V nedeljo pa bo revanšna tekma med Mariborci in Sturmovci iz Graeca. Mariborski »navijačji upajo, da bodo Mariborci odnesli zmago. Pričetek tekme ob 15 na Mariborskem igrišču.

□ »Groska sedanostic, zanimiva politična satira mariborskega podžupana in pisatelja g. R. Golouha, bo doživela svojo krstno predstavo na mariborskem odru v soboto. Režira g. Kovič. Za to predstavo vlada že sedaj veliko zanimanje, ki je vsakekor upravičeno, saj je to delo prav svojevrstven pojav v naši literaturi.

□ Smrt kosi. Y Frankopanovi ulici je umrla v starosti 48 let zasebnica Marija Mak. Pogreb bo danes popoldne na Pobrežju. — V starosti 57 let je izidilna zasebnica Marija Rebernik. Pokopana bo danes popoldne na pobreškem pokopališču. — Naj počivata v miru, žalujemo naše sožalje!

□ Smrtne posledice premeta. 18. januarja so pripeljali iz Zlatotolja v mariborsko bolnišnico 30 let starega delavca Ivana Zupanca, ki je zadobil v nekem fantovskem pretepu hude poškodbe. Na okrevanju Zupanca so zdravniki že takoj skraja dvomili in res so bile njegove poškodbe tako hude, da je v nedeljo podlegel in izidilni. Včeraj popoldne se je vršila sodna obdukcija trupla, da se dožene vzrok njegove smrti.

□ Licitacijska mesa. Dne 4. februarja se vrši ob 11 na vojaškem okrožnem uradu licitacijska mesa za mariborsko garnizijo. Kavejca v znesku 5000 Din se mora položiti pri blaginajku 45. peh. polka.

□ 22. junij in še več je inkasiral 37 letni Vladimir Mihajlovič, trgovski zastopnik, v času od 9. aprila do 9. septembra 1931 pri nekaterih mariborskih podjetnikih. Mihajlovič je v tem času kot podzastopnik minov »Karlovin« v Osijeku in »Reinkoc« v Slavonški Požeji prišel tudi v Maribor, da plasira mlevske izdelke teh tvrdk na mariborskem trgu. Ni pa imel Mihajlovič pravice inkasa, kar ga pa ni motilo, da ne bi bil pri osemih trgovcih v Mariboru, Studencih in na Tezmem kasiral na račun naročil skupnega zneska 22.372.50 Din, kateri znesek pa si je, kakor se je kmalu izkazalo, pridržal. Včeraj se je Mihajlovič zagovarjal pred tukajšnjim malim senatom radi zločina preuvre. V svoji zagovori je navajal obdolženec, da je nekdo izgubil 7000 Din, ki jih ni mogel več založiti. Razpravo je vodil dr. Tombak, prisednika dr. Cemer in Kolšek, državni pravdnik Sever, zagovornik dr. Tomšič. Mihajlovič je bil obsojen na osem mesecev strogega zaporu, 1800 Din kazni, v slučaju neizterljivosti na nadaljnjih 30 dni ter triletno izgubo častnih pravic.

□ Radijski prenos dobrodelnega koncerta. Deustva tozadavnim željam mariborskega prebivalstva bo ljubljanski radio izvršil prenos velikega dobrodelnega koncerta, ki bo v sredo v veliki unionski dvorani.

□ Kretanje tujcev v Mariboru. V preteklem mesecu je obiskalo Maribor 1490 tujcev, ki so se prijavili in prenočili v mestu. Od tega števila je bilo 370 inozemcev.

□ Red mariborski naračca. V ljudskem gibanju beleži pretekli mesec razveseljivo blianco 29 rojstev več kakor slučajev smrti. In sicer se je narodilo v tem mesecu 89 novih meščanov, v večnost jih je odšlo 60, poročilo pa se je 27 parov.

□ Čigava je denarčica? Pri nedeljski sportni prireditvi SSK Maratona je nekdo izgubil usnjato denarčico, v kateri je bilo tudi nekaj šilingov. Denarčica se dobi v upravi »Slovenca« na Koroski cesti 1.

□ Ti nesrečni heraci — policija jim ne da miru. Včeraj so zopet morali trije v luknjo, ker so takorekoč odjedali kruh mariborskim revežem, ker so se pričklali v mesto iz daljnih krajev. Je res hudo, na deželi si reveži podajajo kar drug za drugim kljuko, tako da odpade za vsakega le majnekost, v mestu, kjer upa tak siromak, da bo naletel na več usmiljenih arc ter si malo opomogel, pa ga zgrabi stražnik za ovratnik in hajt v luknjo in od tam po odgonu nazaj v domovinsko občino.

Naročajte »Slovenca«!

Dr. J. L.

Dnevna kronika

Koledar

Torek, 2. februarja: Svečnica. Darovanje Gospodovo.

Novi grobovi

† V Mariboru je umrla gospa Elizabeta Welle, hišna posestnica. Blag ji spomin! Zalujočim naše sožalje!

Osebnosti

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za kapelnika godbe 1. pešpolka nižji voj. kapelnik IV. razr. Karlo Lorber; za kapelnika godbe 5. pešpolka nižji voj. kapelnik IV. razr. Tomislav Zidar; za vršila dolžnosti glavnega knjižničarja računskega oddelka kontrolno-proračunskega oddelka ministrstva vojske in mornarice peh. kap. I. razr. Slavko Farkaš; za vodnika 10. pešpolka peh. podporočnik Lazar Kokoruš in za upravnika materialja pri avtopoveljstvu ministrstva vojske in mornarice peh. kap. I. razr. Božidar Kosar.

Zdravila bodo cenejša

Pod tem naslovom so prinesli ljubljanski dnevnik brzojavno vest, poslano od Agencije Avala iz Beograda, da je izdalo ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje novo lekarinsko tako, po kateri se zdravila s 1. t. m. za 15 do 25 odstotkov pocijo. Poročilo je netočno in utegne, kakor so posamezni slučajji v ljubljanskih lekarnah že pokazali, zavesti publiko v zmotu.

Res je, da je izdalo navedeno ministristvo novo lekarinsko tako, ki pa še ni razposlana in velja stara tarifa, dokler lekarnarji ne prejmejo nove. Res je tudi, da bo po novi taki cela vrsta zdravil cenejša, ne samo za 25%, temveč nekatera celo za 40-50%. Obratno pa se je veliko število preparatov prav občutno podražilo. Celi vrsti zdravil pa je ostala cena neizpremenjena. Vzrok temu je, da se cene apotekarske takse vedno ravna po cenah svetovnega trga. — Bakarčič, član takse komisije pri ministristvu za soc. politiko in narodno zdravje.

Oprostilna razsodba

Ljubljana, 1. februarja.

Brez odvetnika in z lahkim srcem je stopil mladi posestnik in gostilničar Jakob Petkoviček iz Rovt pri Logatcu v veliko razpravno dvorano št. 79, da odgovarja pred kazenskim sodnikom-posestnikom delnega sodišča zaradi prestopka člena 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda. Državni tožilec ga je obtožil, češ, da je 3. septembra lani v svoji gostilni rabil žaljive izraze proti Sokolu kot državni ustanovi.

Obtoženez je kralko izjavil, da je nedolžen. Omenjenega dne je prejel posebno izdajo »Slovenec«, ki je objavil vsebino nove ustave. To je pazljivo čital. V gostilni sta bila posestnik France Jurca in mesar Mlakar iz Zirov. Inkriminiranih besed ni govoril. Oba sta pač govorila o Sokolu in je sam pozneje Mlakarju odvrnil, da ne pristopi, ker je vseeno lahko dober državljan.

Priča France Jurca je povedal, da je bil res pogovor o pristopu k Sokolu, toda obtoženez je čital posebno izdajo »Slovenec« in se ni dosti zmedel za pogovor. Tudi priča Jurca sam je pripomnil Mlakarju, da ne pristopi, ker je prav tako lahko dober državljan. Priča je odločno zanikal, da bi bil obtoženec izrekel inkriminirane besede. Priča mesar Mlakar iz Zirov je omenil, da je bil res pogovor o Sokolu in je trdil, da je obtoženec res rabil inkriminirane besede. Razna poročila so navajala, da je bil Mlakar nekoliko vinjen, kar je tudi sam priznal. Sodnik-posestnik je Jakob Petkoviška popolnoma oprostil z motivacijo, da je več verjeti prvi priči kakor drugi, kajti besedam optega človeka ni verjeti. Stvar je prišla na sodišče na ta način, da je mesar Mlakar pozneje stvar pripovedoval orožnikom.

Ostale vesti

Nedeljen ponk na srednjih šolah. Banska uprava je izdal odlok, s katerim se zopet uvede nedeljeni ponk na srednjih šolah v dravski banovini s 1. februarjem.

Rapis nagrade za slavnostno uverturo. Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku Din 5000.— za najboljšo slavnostno uverturo za veliki orkester. Pogoj: izvedba trajaj štiri do osem minut; želeži; da ime skladbe slovensko narodno obeležje; tekmovalnja se morajo udeležiti vsi jugoslovanski skladatelji; rokopijska partitura naj se pošlje brez oznake skladateljevega imena, ki naj se priloži v zaprti kuverti; rok oddaja do 15. aprila 1982.

Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine št. 8 od 30. januarja t. l. je objavljena »Uredba o velikosti nagrade dnevnicearjem ministrstev pravde, za poljedelstvo, za šume in rudnike, za trgovino in industrijo, za gradbe in za socialno politiko in narodno zdravje« dalje »Hišni red za kazenske zavode«, »Odločba o občasnem pregledu in žigosanju merile«, »Ustanovitve tehničnih razdelkov pri okrajnih načelstvih«, »Pravila o obliki, sestavi in načinu oznamovanja sodov in o mejah njih točnosti«, »Objava o drugem zasedanju banovinskega sveta dravske banovine«, »Pojasnila o elastičnih gumah pri motornih vozilih« in »Objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1982«.

Načelnik gremija za okraj Krško sprejema stranke v gremijski pisarni v Krškem vsako prvo sredo v mesecu od pol 9 dopolne do 1 popoldne. — Načelstvo.

Upraviteljstva osnovnih, meščanskih in srednjih šol opozarjamo, da se vrši v četrtek 4. t. m. ob 9 prenos Strossmayerjeve proslave s I. drž. realne gimnazije v Ljubljani, Ravnateljstva in upraviteljstva naj vključijo šolski radio in oddajo prednašanja šolski mladini.

Vremensko poročilo ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani po stanju dne 1. t. m. ob 8 zjutraj: Bistrica-Bohinjsko jezero — 3, oblačno, snega 18 cm; Brežice — 7, jasno; Celje — 5, megla; Dravograd-Meža — 6, jasno, snega 8 cm; Jesenice — 1, oblačno; Kamnik — 2, jasno; Kranjska gora — 8, jasno; Kočevje — 4, jasno; Kotoriba — 3, jasno; Ljubljana gl. kol. — 3, jasno; Ljutomer — 4, jasno; Maribor gl. kol. — 4, jasno; Novo me-

sto — 7, megla, snega 3 cm; Št. Janž na Dolenskem — 8, jasno; Tržič — 1, oblačno; Raketi — 2, jasno.

Strokovni pouk o mlekarnstvu v ljubljanski okolici. V preteklem mesecu so se vršila v nekaterih okoliških občinah mlekarska predavanja, ki so nad vse pričakovano dobro uspela. Okoličani so takrat pokazali, da je njihov interes za mlekarnstvo kar največji, zato pa je tudi bila udeležba pred in popoldne zelo popolna. Poleg banov. uradnika za mlekarnstvo je sodeloval na tečajih tudi okrajni kmet. referent predavanja o živinoreji. Tekom meseca se bodo vršili tečajji v sledečih krajih: 3. t. m. na Barju, 5. v Medvodah, 6. v Ceruščah, 8. v Smartnem pod Šm. goro, 10. na Igu, 11. na Dobravi, 12. v Šmarju pri Grosupljem, 13. v Dev. Mar. v Polju, 15. v Brezovici, 17. v Dobrunju, 18. v Rudniku in 19. v Grosuplju.

Spoznajmo jih

Z mlekom požlahtnjena je Mlekita
S kavinom okusom pa Kavita
S finim maslom je zabeljena Maslita
Kdor pa grenko ljubi, zanj je le Grenkita

Tako se namreč imenujejo štiri nove čokoladne specialitete tovarne Mirim. — Prodajajo se v običajnih tablicah. Zaponimo si končnico pitca, da bomo lahko v potrebi zahtevali po svojem okusu.

Utopljence v Muri. V soboto so na Moli blizu Ljutomeru potegnili iz Mure še precej zapadlo truplo utopjenca. Ugotovilo se je, da gre za hlapca Matija Kramarja iz Gornje Bistrice, ki so ga pogrešali že od 8. novembra preteklega leta. Truplo je bilo pokopano na Ljutomerskem pokopališču.

Požar v Otavich. V nedeljo zvečer je nastal večji požar v Otavich pri Ribnici. Vnela se je hiša posestnika Knavsca št. 14. Na pomoč so prihiteli vaščani, ki so skušali rešiti, kar se je pač dalo, čeprav poslopja pred ognjenim elementom že ni bilo mogoče več rešiti. Na streho goreče hiše je splezal tudi Knavsov sin, 27 letni delavec Anton, ki je z vso vneto pomagal gasiti. Ko je splezal na strešno slamo, se je to pod njim vdrilo in mladi Knavsca je padel na tla ter si zlomil levo roko. Knavsca so pripeljali včeraj v ljublj. bolnišnico.

Pri težkočah v železcu, gorečici, zmajšani slasti do jedi, zaprtju črevesa, pritisku na jetra, tesnobnih pojavih, treesenju udov, zaspanosti, povzroči čaša naravne »Franz-Josef« grenčice točno poživljenje v zaostali prebavi. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel hvalijo »Franz-Josef« vodo kot zelo pomozno sredstvo proti griži in obolenju železca, ki nastopata v družbi mrzlice. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nevaren cigan ujet po treh letih zasedovanja. Orožnikom v Čakovcu se je te dni posrečilo, da so prijeli zelo nevarnega cigana Josipa Kokošca. Orožniki so tega cigana iskali že tri leta. Do sedaj je bil cigan skupno obojen na 14 let težke ječe, nikoli pa ni prisostvoval razpravi. Pred kratkim je izvršil večji rop v Vel. Bukovcu. Tam je vlomil tudi v cerkev. Na vesti ima zločin posilstva ter mnogo tatvin, vlovov in ropov. Cigan priznava vse zločine. Izdal je tudi sokrvice, ker pravi, da so ga izsiljevali.

V sadju je življenje. To je označeno v besedi »Sadvice« (vita latinsko življenje). Kdor uživa »Sadvice« sadje v čokoladi, mora potrditi: »Res v sadju je življenje«. Vrečice sortiranega 5 Din.

Novo knjige: Knjiga o lepem vedenju (Bon ton), spisal Urbanus. Tretja zelo pomozna in izpopolnjena izdaja. Ljubljana 1982, 388 strani, Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani. Elegantly vezana 64 Din. — Od prejšnjih izdaj se nova razlikuje predvsem v tem, da uvodoma ne prinaša onih navodil lepega vedenja, ki pomenijo najelementarnejša načela omike in olive, katera so danes po delu cerkve, šole in prosvetnih društev ter naravnega kulturnega napredka prešla že v meso in kri. Nova izdaja je prilagodena do podrobnosti novim razmeram našega duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima dandanašnji meščanski človek do nove družbe; novo je pravilo pismenega obvevanja. O knjigi spregovorimo še obširneje. — Kako sem ubila svojega otroka. Povest, spisal Pierre L'Ermitte, poslovenil Joža Gregorič. Ljubljana 1982, 239 strani (Ljudska knjiznica 44. zvezek), vezano 45 Din. — Pisatelj L'Ermitte pozna že iz povesti: Deklica z zaprtimi očmi in Deklica z odprtimi očmi, ki so istotako na razpolago. Kdor jebral tri dve povesti, ne bo zamudil prilike, da si ne bi nabavil tudi to povest. — Sestri gre, mladinski igraček v enem dejanju, spisal Ivan Albrecht, Ljubljana 1982, 32 strani. Cena 8 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna. Izredno ljubka igračka bo pridediljem mladinskih predstav vsled pomanjkanja primernih predstav dobrodošla.

PRI BOLEČINAH V KRIZU

Je ustroj mišičevja v bedrih središče vsakorvrstnih bolnih usodil. Te bolne substance odstranjuje trajno Pisljanski blatin obkladki. Dobivajo se v 2 oblikah za zdravljenje na domu pri drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Knjigo: Cankar, Hiša Marije pomočnice, broširano, išče Jugoslov. knjigarna.

Imenik osebja dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani po stanju 1. januarja 1982. Sestavil svetnik dr. Janko Tavzes. Brošura velikega formata obsega 84 strani. V njej je seznam direkcijskega osebja, imenik vseh nameščencev, mesečni prejemki drž. uslužbencev; uradnikov, uradniških pripravnikov, zvančičev in služiteljev, prejemki pogodbenih poštarjev, pristojbine za službena potovanja, potni stroškovnik, pristojbine za nočno službo in čezurno delo, dnevnice osebja pri premetstvu potujočih pošt. V izkazu so navedene vse pošte. Pri državnih poštah uradih je naveden tudi njih red, pri pogodbenih pa njih razred in stopnja z označbo telegrafa in telefona. Vsaka pošta ima tudi ime in priimek uradnega predstojnika. Papir je bel, tisk čist, cena pa 15 Din. Z brošuro je ustreženo poštom uslužbenecem ter tudi poslovnemu svetu.

Cerkveni vestnik

V Krizankah danes popoldne ob 6 cerkveni shod odnotne moške in mladeniške Marijine družbe.

Kranj

Poroke. V nedeljo, 31. jan so se v kranjski farni cerkvi poročili: Strgar Jakob, elekromonter z Bohinjske Bistrice, in Jelar Katarina, delavka iz Zg. Brnika; Benedičič Ciril, delavec s Koroske Bele in Jeras Marija, tkalka z Jeziče; Kosnik Franc, delavec, in Anica Tende, posestnikova hči, oba s Primskovurgu; Gašperlin Matija, mesarski pomočnik v Senturju, in Cebulj Marija, posestnikova hči iz Voklega.

Smrtina kosa. V nedeljo dop. je umrl v 65. letu starosti čevljar Jamnik Jakob. Pokopali ga bodo danes pop. ob pol 5. N. p. v m.

Zivinski sejem v Kranju dne 1. febr. Na trg so prignali: 1 bika, 79 volov, 39 krav, 16 telic, 5 telet, 46 prašičev; skupaj 186 živali. — Cene: bik Din 3 za kg žive teže; voli I. vrste Din 5.50, II. Din 4, III. Din 3; krave I. vrste Din 3, II. Din 2; telice Din 4, teleta Din 5 in 6; pitani prašiči Din 7 in Din 8, mladi prašiči za rejo par Din 200. — Cene živini na kranjskem sejemu se že dalj časa držijo na enaki višini.

Trbovlje

Naborniki. roj. 1907 do 1912. ki bi radi šli v Trbovljav na nabor, dasi so drugim pristojni, naj se v to svrhu prijavijo na občini.

Hitijo letos zakona željni s porokami, ker je tako kratek predpust. V nedeljo so se poročili: Ban Anton, rud. žagar, z Levec Anico; Selko Tomo, rudar, z Goltež Pavlo; Klavžer Franc, rudar, s Skobe Joželo; Frajle Jožef, kmečki sin, z Žužek Justino; Čestnik Leon, rudar, s Krašovec Stano; Tomše Alojz, rudar, z Oven Joželo; Perčič Jakob, rudar, z Mur Franco; Logar Ivan, rudar, z Vajdec Julko; Znidarski Lovro, rudar, z Pirman Terezijo. Izven Trbovlij so se sli poročiti: Skubič Ivan, rudar, z Radič Ludmilo; Bučevac Alojz, kmet, sin, z Cirar Angelo; Podbevsek Simon, posest. sin, z Napret Julko.

25 letnico praznuje danes popoldne Dekliška zveza v Društvenem domu z govorom, petjem in dvema kratkima igrama. K lepemu jubileju tihega in vztrajnega dela med našo žensko mladino častitamo in vabimo k udeležbi!

Celje

Repriza »Dveh veselih vagabundov« v Ljudskem domu. Ker pri premijeri veseloigra »Dva vesela vagabunda« zaradi velikega navala občinstva niso mogli dobiti vsi vstopnic, bo Krekova družina igro ponovila v torek, na praznik 2. febr. ob pol 4 popoldne. Sodeluje železničarska godba.

Zupanstvo Celje okolica razpisuje ponovno oddajo prevoza granolja za občinske ceste v smislu tozadnega sklepa seje občinskega odbora dne 30. januarja t. l. Ponovna licitacija se bo vršila v soboto 6. t. m. ob 9 dopolne v občinskem uradu na Bregu.

Predavanje dr. Kugyja. Ker je prvo predavanje znanega alpinista dr. Julija Kugyja v sredo 3. t. m. že popolnoma razprodano, a je še veliko interesentov, se vrši v četrtek 4. t. m. ob pol 9 zvečer v dvorani mestnega kina drugo predavanje o temi »Noči v gorah, bivak«.

Družabni klub priredi v soboto 6. t. m. ob pol 9 zvečer v veliki dvorani Ljudskega doma družabni večer, na katerega se najljubneje vabijo prijatelji in člani kluba.

Smrtina kosa. V javni bolnišnici je umrl v nedeljo 31. januarja v starosti 45 let mali posestnik Grobin Jožef iz okolice Šmarja pri Jelšah. — Včeraj, ponedeljek 1. t. m. pa je umrl v javni bolnišnici v starosti 50 let dninar Javornik Martin od Sv. Jurija ob j. ž. — Rajnima blag spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Napad z nožem. V nedeljo 31. januarja t. l. okoli 11 zvečer je v temi na poti med Babnem in Ostrožnem nek fant napadel 22 letnega rudarja Franca Zalokarja iz Liboj in ga težko ranil z nožem. Prezezal mu je obraz od desnega čela preko lica do grla. Napadenega Zalokarja so našli mimoidoči ljudje ter ga hitro spravili v Babno v Janičevu gostilno, od koder so poklicali telefonično rešilni avto, ki je ranjenca prepeljal v javno bolnišnico.

Pluj

Izbris iz državljanstva. Na podlagi čl. 53 uredbe za izvrševanje zakona o državljanstvu, so se na podlagi čl. 28. zakona o državljanstvu izbrisale naslednje osebe iz domovinskega katastra mestne občine ptujске, ker so po 30 letnem neizpolnjevanju državljanjskih dolžnosti prenehali biti naši državljani oziroma si niso preskrbeli izkaza o izpolnjevanju državljanjskih obvez, in sicer: Franc Zahlibrčev, roj. 1890; Karl Nussmüller, roj. 1865; Anton Nussmüller, roj. 1888; Jožef Arnuš, roj. 1883; Rupert Rapp, roj. 1871; Ivan Rapp, roj. 1873; dr. Edgij Raiz, roj. 1867; Rudolf Polazzi, roj. 1890; in Karl Grainger, roj. 1894.

Krvava gostija. Ob priliki neke gostije na Ptujski gori je prišlo med fanti zaradi zaužitega alkohola do prepira in pretepa. Med udeleženci je bil tudi Martin Predikata, posestnikov sin s Ptujске gore. Ker je fant bolj slabotne narave, se ni mogel napada uspešno ubraniti, kar je imelo za posledico, da je dobil težke udarce z železnim drogom in ročico po glavi; poškodbe so bile tako hude, da je fant obležal nezavesten. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico. Napadaleci so prijavljeni sodišču.

Divji lovec so se pojavili na občinskem lovšču v Slomi. Ugotovljeno je, da so streljali tudi srne. Zakupnik lova odvetnik dr. Visenjak je prišel divjim lovecem na sled ter jih naznanil sodišču, ki je že uvedlo preiskavo.

V tukajšnjem gledališču priredijo danes na Svečnico ob 3 popoldne gojenke drž. ženskega učiteljskega v Mariboru izvrstno šalorigo »Peg, srček moje« v režiji prof. Potokarja. Ker je čisti dobiček namenjen za podporo revnim gojenkam, se občinstvo vladno naproša, da se predstave v obilnem številu udeleži.

Ig

Danes na Svečnico ob treh popoldne vas vabi prosvetno društvo v Katol. dom, kjer bo petje, veseloigra in smeha dovolj. Ne bo dolgo trajalo, a bo prijetno. Ponavljanje bo v nedeljo, 7. febr. zvečer ob sedmih. — Tudi knjiznica vas vabi po lep eslovenske knjige. Sedaj je dobila nove knjige, Karl Mayeve potopise, ki jih vse tako rado bere. Pridi že ti po knjige!

Grosuplje

Poročil se je dne 31. t. m. na Grosupljem g. Vinko Vidic, čevljarški mojster in posestnik iz Višnje gore z gđ. Marijo Završek iz Krške vasi, župnija Krka. Poročil je g. ekspozit Ravnhar. Zenin je iz ugledne Primčeve rodline. Skozi dolga leta je bil duša višenskega prosvetnega društva ter voditelj tamošnje godbe. Udeleževal se je tudi kot agiljen javni delavec ter ob vseh prilikah kazal odlično krščansko prepričanje. Mlademu paru čestitamo in želimo srečno življenjsko pot.

Nedeljski sport

Prošlo nedeljo pri nas ni bilo drugih prireditvev kot samo one, ki imajo zimski značaj. V Ljubljani je bilo tekmovalje v drsanju za prvo mesto darilo bivšega svetovnega prvaka dr. Fuchsa. Zmagovalec v tem tekmovalju je postal prvič Švab, ki je od vseh tekmovalcev pokazal največ rutine. To je bila edina sportna prireditev v Ljubljani. Zato je bilo pa bolj živahno na Gorenškem. Naši dve smučarski podzvezi sta priredili svoja prvenstva. Gorenjci v Kranjski gori, Ljubljanci pa v Mojstrani. Skupno je startalo 80 tekmovalcev, kar je pač dokaz, da imamo lepo število smučarjev-tekmovalcev. Škoda, da ta armada ni nastopila skupno. Bolj svečano so seveda svoje prvenstvo priredili v Kranjski gori. Na svojem prvenstvu so imeli veliko oficijelnih gostov, ki so prireditev samo še bolj povzdignili. Prvak Gorenjske podzveze je postal naš stari tekmovaling. Janko Janša, ki si je priporil največ točk. Takoj za njim pa Jakob Albin. Vsi tekmovalci so pa pokazali, da so v dobri formi. Tekmovalje v Ljubljanske podzveze v celoti še ni končano, drugi del prvenstva — skoki — bo šele danes. V Delnicah so pa Zagrebčani imeli svoje prvenstvo. Ti so se pa še bolj postavili. Nimajo take prilike za smučanje, kakor jo imamo n. pr. mi. K nam morajo, ako hočejo smučati, in vendar je startalo 128 tekmovalcev. To veliko število tekmovalcev dokazuje, da so naše planine bolj privlačne za Zagrebčane kot pa za domačine. Samo dam je startalo 12, med tem ko na naših prireditvah dame sploh ne startajo. Pretekla nedelja je pokazala, da so smuči izpodrinile ves drugi zimski sport. Izpraznilo so se celo plesne dvorane. To je uspeh, ki ga ne beleži nobena sportna panoga.

Tudi Logatčani so imeli smučarsko prireditev. Nastopili so juniorji, ki so tekmovali v treh skupinah. Prva skupina — mladina od 10 do 14 let — na 3 km prog. Nastopilo je 12 tekmovalcev, od katerih je prispeval prvi na cilj Jamnikar Anton v času 20:35 min. V drugi skupini — stari do 17 let — je startalo 14 tekmovalcev na 3 km prog. prvi je prišel na cilj Brus Slavko, ki je progno prevozil v 18:58 min. V tretji skupini so startali najmlajši do 10 let. Imeli so krajšo progno, in sicer samo 2 km. Največ je bilo teh malečkov, in sicer 15. Najmlajši od teh Jelo Verbič je imel komaj 5 let in je prišel na cilj v 21:01 min. Prvi je prišel v tej skupini na cilj Primic Rado v 14:56 min. Dosegel je celo boljši čas kot zmagovalec v prvi skupini. Sploh so se pa malčki bolje odrezali kot starseji. Tekmjam je prisostvovalo okoli 300 gledalcev, kar dokazuje, da se tudi Logatčani zanimajo za ta lepi sport.

Poleg teh velikih zimskosportnih prireditvev so imeli v Mariboru še nogometni turnir v korist dobrodelne sekcije. Zmagovalec v turnirju je postal Maribor. V Belgradu so pa zopet gostovali Madjari, in sicer budimpeštanski Kápest, ki je gladko izgubil 6:52 proti Jugoslaviji.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Torek, 2. februarja: Ob 15: JURČEK. Mladinska predstava po znanih cenah. Ob 20: VZROK. Izven. Zničane cene.

Sreda, 3. februarja: Zaprti.

Četrtek, 4. februarja: REVNA KOT CERKVENA MIŠ. Red B.

Petek, 5. decembra: Zaprti.

OPERA

Začetek ob 20

Torek, 2. februarja: Ob 15: RIGOLETTO. Izven. Zničane cene. — Ob 20: TRIJE MUŠKETIRJI. Izven.

Sreda, 3. februarja: KNEZ IGOR. Red E.

Četrtek, 4. februarja: CARMEN. Red A.

Petek, 5. februarja: Zaprti.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 2. februarja: Ob 15: RDECA KAPICA. Zničane cene. — Ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR.

Sreda, 3. februarja: Zaprti.

Četrtek, 4. februarja: Ob 20: LUTKA. Ab. B. Zničane cene. Zadnjič.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 8. februarja: Ob 20: ZENITEV. Gostovanje mariborskega gledališča.

Požvedovanje

1000 Din je izgubila v nedeljo mlada gospa Karla Gostič na poti od Mestnega trga pa do Karlovske ceste. Pošteni najditelj je naprosen, da odda najdeni denar proti primerni nagradi v upravi »Slovenec«.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 2. februarja: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje. — 10.30 A. Zupanc: Izseljevanje Belokrajincev. — 11.00 Salonski kvintet. — 12.00 Čas, vesti, plošče. — 15.00 Viktor Pirnat: Dolenjski šalijevce po Stempiharjevih. — 15.30 Dekliška ura: Kristus in žena (gđ. Lebar). — 16.00 Slovenske narodne s salonskim kvintetom pojejo gđ. Korenčan in gg. Jelačin in Žagar. — 17.00 Melli: Igra z apostoli (Ljudski oder). — 20.00 Dr. Veber: Eksperimentalno fonetični studiji. — 20.30 Prenos iz Zagreba. — 22.30 Čas, poročila.

Sreda, 3. februarja: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Dr. Reya: Morje. — 19.00 Dr. N. Preobražski: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Lippert: »Od duše do duše« (Fr. Vadnik). — 20.00 Prenos dobrodelne akademije iz Maribora. — 21.00 Lahka glasba, izvaja salonski kvintet. — 22.00 Čas, poročila.

Drugi programi

Sreda, 3. februarja.

Belgrad: 12.05 Radio orkester. 20.00 Orglelski koncert. 20.30 Komedija. 21.30 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče. 17.30 Plesna glasba. 20.30 Operni prenos. — Budapest: 12.05 Opoldanski koncert. 19.00 Radio orkester. 21.00 Večerni koncert. 22.45 Ciganska glasba. — Dunaj: 11.30 J. Weinberger: češke pesmi in plesi. 19.45 Plesna glasba. 20.45 Iz del G. Trkala. 22.20 Večerna glasba. — Rim: 12.45 Vokalni in instrumentalni koncert. 17.45 Pester koncert. 21.00 Operni prenos. — Stuttgart: 12.05 Promenadni koncert. 19.45 Zabajna glasba. 21.30 Colegium muzikum. — Berlin: 20.00 Kamerad. 22.45 Plesna glasba. — Barcelona: 19.00 Trio. 20.30 Plošče. 21.05 Radio orkester. 22.30 Vokalni koncert. — Praga: 20.00 Včerni koncert. — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 20.00 Karneval. 22.35 Večerni koncert. — Katovice: 12.10 Plošče. 17.35 Italijanska glasba. 21.20 Chopinov koncert. 22.40 Plošče. — Toulouse: 20.15 Operne pesmi. 20.30 Koncert vojaške godbe. 22.45 Opera glasba. — Trst: 11.45 Radio kvintet. 19.05 Radio kvintet. 20.30 Pestra glasba. 20.45 Komedija.

Izvirne francoske pastilje

„**VALDA**“

zdravilno in uspešno pobijajo vse boleznidihal.

Prodajajo vse lekarnie in drogerije.

Kmetijska kriza v Savinjski dolini

Iz Savinjske doline smo prejeli tale dopis, ki jasno označuje težke razmere tamošnjega kmetijstva, ki je vedno bolj potrebna pomoči:

Glavni pridelek doline je hmelj. Tega so kmetje vnovčili največ po 5-8 Din za kg. le eno tretjino približno po 10 Din. Nekateri so ga prodali celo po 12 Din, toda ta cena je bila le par dni. Nekaj hmelja je še ostalo.

Ker je bila suša, so bili ostali prideški bolj pti. Posebno trda nam gre pri živinski krmli. Marsikateri posestnik premišljuje kako bo prehranil živino do spomladi, čeprav je povsod krma zelo reducirana. Tudi živine so ljudje mnogo zaklali doma. Pri sedanjih razmerah pa niti na en niti na drug način ne pridejo do znošnih cen. Mnogo kmetovalec si je pomagalo s tem, da so posekali les, katerega so jim pribrali predniki zadnja leta. Z njim so nadomestili izgubo pri ostalih panogah kmetovanja. Sedaj pa je tudi za les težko dobiti kupca, če ga pa dobij, komaj skupi za stroške ali pa še tega ne. Pač pa je ostalo neizpremenjeno davčno in obresno breme iz prejšnjih let. Poleg tega je prišlo še novo breme: število brezposelnih in ubogih vedno bolj narašča in prosjačnje se je radi slabih gospodarskih razmer zelo razpelo.

Pri nas so večinoma srednje kmetije, ki rede par konj, istotako par goveje živine. Povprečno

plačajo davka take kmetije 2-4000 Din. Ker so se vsled nerentabilnosti zadolžile za po 100.000 dinarjev, je treba letno šteti 10.000 Din obresti, k temu je prileti še zavarovalnino poslopij okrog 1000, tako da znašajo vsi stroški okoli 15.000 Din. Pridelkov dajo take kmetije komaj za svojo potrebo. Nadalje je treba še orodja in drugih življenjskih potrebščin dokupiti, kar stane dnevno okoli 30 Din, in vstevši delavce in druge moči za delo, ki ga sam kmet ne more opraviti, torej skupno okoli 11.000 Din. Zato mora tak kmet skupiti okoli 25.000 Din letno, da se vzdrži. Koliko pa dobi v resnici?

Pridela navadno 10 do 15 stotov hmelja, kar daje okoli 6-8000 Din, polovica gre takoj obravcem, ostanek znaša kakih 4-5000 Din. Če proda kvečjemu kravo pri sedanjih cenah za 700 Din in dve teški svinji za okoli 2000 Din. Skupno torej bi se skupino na taki kmetiji, če gre vse po sreči, 5 do 7000 Din. Kakšna je tu bilanca za kmeta, si lahko vsak sam naredi račun. Tudi če bi se davki znižali in obresti za hipotekarne dolgove zmanjšale na 5%, bi še mnogo kmetij životalilo. Pri takih razmerah je mnogo nujen. Kriza je sedaj pri nas gotovo že na višku. In zato je umestno, da zahtevamo od države, naj pomaga tudi nam, kakor je pomagala Vojvodini, ki pa še ni tako daleč kakor je v Sloveniji Savinjska dolina!

redbeno postopanje (prijave za odmero davkov, davčni odbori, odmera davka, pritožbe, zastaranje, jamstvo), četrti del govori o pobiranju in prisilaem izterjevanju davkov in peti del o davčnih kaznih in davčnokazenskem postopanju. Knjiga bo brezdvoma dobrodošla ne le davčnim zavezancem, marveč tudi pravnikom, odvetniškim in notarskim pisarnam, javnim oblastvom, gospodarskim institucijam itd.

Borza

Dne 1. februarja 1932.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil srednji in je Narodna banka dala vse zaključene devize, največ Trsta.

Ljubljana, Amsterdam 2260.80-2272.16, Berlin 1327.01-1337.81, Bruselj 783.46-787.40, Curih 1096.15-1101.65, London 193.48-195.08, Newyork ček 5595.73-5623.99, Pariz 221.14-222.26, Praga 166.32-167.18, Trst 280.39-282.79.

Zagreb, Amsterdam 2260.80-2272.16, Bruselj 783.46-787.40, London 193.48-195.08, Milan 280.39-282.79, Newyork kabel 5617.73-5645.99, ček 5595.73-5623.99, Pariz 221.14-222.26, Praga 166.32-167.18, Curih 1096.15-1101.65.

Skupni promet brez kompenzacij 8.7 milij. Din. Belgrad, Amsterdam 2266.80-2272.16, Berlin 1327.01-1337.81, Bruselj 783.46-787.40, Curih 1096.15-1101.65, London 193.48-195.08, Newyork 5595.73-5623.99, Pariz 221.14-222.26, Praga 166.32-167.18, Trst 280.39-282.79.

Curih, Belgrad 9.03, Pariz 20.1725, London 17.67, Newyork 512.50, Bruselj 71.50, Milan 25.575, Madrid 42.20, Amsterdam 206.25, Berlin 121.25, Stockholm 99, Oslo 96, Kopenhagen 97.50, Sofija 3.71, Praga 15.175, Varšava 57.35, Atene 6.45, Carigrad 2.45, Bukarešta 3.05, Helsindfors 7.70.

Dinar notira na Dunaju: valuta 12.50.

Vrednostni papirji

Tendanca za državne papirje je bila danes čvrstejša in so tečaji bili višji kot v petek. Na beograjski borzi je bil naslednji promet: agrarji 10 tisoč begl. obveznice 38.000, vojna škoda promptna 500 kom., za marec 300 kom., 7% Blerovo posojilo 8000 dol. in 7% pos. Drž. hip. banke 5000 dol. Nadalje je bilo zaključenih 10 kom. delnic Narodne banke. Zagrebska borza pa izkazuje ta-le promet: vojna škoda 4000 kom., 8% Bler. pos. 4000 dol., 7% Bler. pos. 3000 dol. in begl. obv. 50.000.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 56 bl., 7% Bler. pos. 47 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 56-58, agrarji 28-32, vojna škoda kasa 234-235 (232, 233, 234, 235), 2. 232-233, 3. 232 den., 8% Bler. pos. kasa 50.875-53 (52, 53), 7% Bler. pos. kasa 46-46.25 (46, 46.50), 7% pos. Drž. hip. banke kasa 46.50-46.75, 6% begl. obv. 37-37.50 (37).

Belgrad. Narodna banka zaklj. 5000, 4950, 7% inv. pos. 57 den., agrarji 29-30 (29), vojna škoda 236-238 (234, 235, 236), 3. 231 den. (232), 6% begl. obv. zaklj. 37.75, 38, 38.50, 8% Bler. pos. 53 bl., 7% Bler. pos. zaklj. 46.50, 7% pos. Drž. hip. banke zaklj. 47.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 96.25, Wiener Bankverein 11.45, Escompteges. 113, Mundus 99, Alpine 11.80, Trboveljska 32.90.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendanca neizpremenjena. Promet: 26 vagonov.

Budimpešta. Tendanca slaba. Promet srednji. Pšenica marec 12.65-12.87, zaklj. 12.69-12.70, maj 13.41-13.60, zaklj. 13.43-13.45, rž marec 14.31-14.61, zaklj. 14.38-14.40, maj 14.85-15.10, zaklj. 14.92-14.93, kuruza maj 14.60-14.70, zaklj. 14.61-14.62.

Winnipeg. (Začetni tečaji.) Pšenica maj 63.25, julij 64.50, okt. 65.75.

Chicago. (Začetni tečaji.) Pšenica marec 56.75, maj 59.125, julij 59.625, sept. 61.125, kuruza marec 37.75, maj 40.625, julij 42.50, sept. 43.375, oves maj 26.125, rž maj 46.875, julij 47.875.

Živina

Dunajski goveji sejem. (Poročilo tvrdir Edv. Saborsky et Comp., Dunaj.) Na trg je bilo pripeljanih 2560 goved., in sicer 1197 volov, 607 bikov, 756 krav. Iz Jugoslavije je bilo pripeljanih 169 goved. Cene: voli najboljši 1.80-1.85, I. 1.40-1.65, II. 1.20-1.30, III. 0.80-1.10, krave I. 0.95-1.05, II. 0.75-0.90, biki 0.75-1.00, klavna živina 0.42 do 0.72. Tendence: cene za vole in krave so padle za 5 grošev, za bike pa za 10 grošev.

Jajca

Položaj na mednarodnem jajčnem tržišču je trenutno jako mlačen. V splošnem se računa z nadaljnjim padcem cen in odjemalci kupujejo samo za dnevno uporabo. Cene dalje padajo. — Sv. Jurij ob juž. žel., dne 30. jan. 1932.

Cerknica

Katoliško prosvetno društvo priredi danes dramo petdejanke »Kapelica na Šmarni gori«. Vstopnina znana. Vsi vljudno vabjeni!

Veselic se bo priredilo tukajšnje »Prostovoljno gasilno društvo«. Ker je v teh težkih časih res trda za denar, je ta sklep posnemanja vreden.

Tukajšnja prosvetna knjižnica si je v zadnjem času zopet nabavila več novih knjig, tako da preasa število vseh knjig 650. Ker se knjige izposojajo tudi nečlanom, seveda proti primerni odškodnini, zato ste vabljeni vsi, ki se zanimajo za dobro čtivo.

Škofja Loka

Umrla je v četrti zvečer Jerica Dermota, dolgoletna otroška gospodinja, ki je vzgojila cele generacije dečkov in deklic. Bila je tudi vneta članica Prosvetnega društva, na katerega odru je znala izvrstno nastopati. Krasen pogreb v soboto popoldne je pričal o splošnem spoštovanju, ki ga je uživala v mestu in okolici.

Kupčija s človeškim življenjem je žalibog tudi v Loki in okraju precej živahna.

Zvočni kino »Društveni dom« bo predvajal na Svečnico znameniti humoristični film »Lažjivi jeldmaršal«, na katerega opozarjamo.

Tržič

Koncert orkestra na orglice. Najnovejši način glasbene vzgoje bo pokazal v nedeljo, dne 7. februarja v Tržiču v dvorani meštanske sole a koncertom orkestra na orglice njegov ustanovitelj in znani glasbeni pedagog konserv. prof. g. Karel Jeraj. Njegov orkester na orglice izvaja narodne in umetne skladbe sporeda tako dovršeno umetniško, da ostane koncert vsakemu v nepozabnem spominu. Orkester preneseni po odličnem izvajanju in po svojem očarljivem zvoku. Popoldne se vrši koncert za mladino, popoldne za odrasle pri obeh koncertih sodeluje z recitacijo slovenska pisateljica ga. Vida Jerajeva. Opozarjamo p. n. občinstvo, da naj si preskrbi vstopnice že v predprodaji, ker se vršita koncerta le v slučaju, ako bo dovolj vstopnic prodanih.

Javljamo pretužno vest, da je naš dolgoletni predsednik in član lekarniške zbornice, gospod

Mag. Pharm.
Branko Hus

umrl v nedeljo 31. januarja 1932.
Pogreb našega zaslužnega predsednika bo v torek 2. februarja ob pol treh popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice.

Ohranite mu trajen spomin!
Ljubljana, 1. febr. 1932.

ZVEZA LEKARNIŠKIH
SOTRUDNIKOV,
SEKCIJA LJUBLJANA

V TEH TREH MESECIH PRED ŽREBANJEM

je doseglo loterijsko podjetje Dobrodelnega društva sv. Vincenca v Belgradu v svrhu

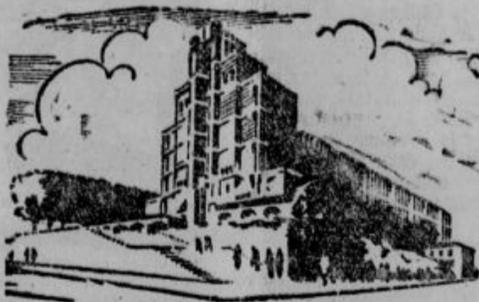
ZGRADBE RIMSKO-KATOLIŠKE KATEDRALE V BELGRADU ogromen uspeh!

Dobitki:

2 x Din 2.500.000- = Din 5.000.000-
2 x „ 500.000- = „ 1.000.000-
10 x „ 100.000- = „ 1.000.000-
100 x „ 10.000- = „ 1.000.000-

Glavni dobitnik

Din 5.000.000-

Cene srečk:

1/4 (cela) Din 100-
1/2 (polovica) „ 50-
1/4 (četrtina) „ 25-

Žrebanje

1. maja 1932.

Ne odlašajte, ker lahko zamudite priliko, zato kupite še danes

srečke za zgradbo katedrale

po katerih se sedaj mnogo povprašuje. Z velikodušno podporo vseh slojev naroda se pričakuje popolna razprodaja ter
Samo ena vloga konečni uspeh. Ne igra se na kola (razrede)

Srečke prodajajo: vse kolekture, denarni zavodi, rimsko-katoliški župni uradi, cerkvene in druge ustanove etc.

Glavna uprava: **BEOGRAD**
ULICA JOVANA RISTIĆA 20

Prodajna podružnica: **ZAGREB**
TVRTKOVA ULICA 5

J. V.:

Sličice iz življenja bogoslovcev

Bogoslovec. Bogoslovec je lepo, da, včasih skoraj elegantno obleden gospod. Bogoslovec je že vsak »gospod«. Na cesti ga dobiš oblečenega v črno sukno z žametom na ovratniku, s črnim klobukom in navadno z usnjnimi rokavicami. To ni nič posebnega, v nobenem oziru ne. Saj je vsak tak. Toda včasih so bili bogoslovci vse kaj drugega. Cilinder so imeli, prosim, prave »hohcilindre«. In človek se mora nehoti zasmejati, če mu pride n. pr. na misel: Kaj če bi danes dali bogoslovcem cilindre in bi tako šli po mestu. No, vsem Ljubljancem, ki so sicer žilav rod, ki marsikaj prenese, vsem bi slabo prišlo, ali pa bi morda mislili, da je zdaj v Ljubljani državna skupščina ali kaka ženevska razorožitvena konferenca. In mislite si še, da bi se tisti gospodje začeli kepiti in bi frčali po zraku cilindri... Bogata bi bila ljubljanska kronika! Danes ni več cilindrov, izginili so s časom in s časom je prišla tudi nova moda.

Sicer so pa bogoslovci ohranili vse vrline in čednosti svojih predhodnikov; so zelo prijazni in vljudni, včasih zelo zgovorni, — seveda ne vselej in povsod, vljudni pač vedno in povsod. Kdor bogoslovca prvokrat vidi, pa ga vidi, recimo, ko gre zjutraj v šolo v tisti »kikli« (uradni izraz je talár), se mu zdi naravnost smešen. Pa ni to prav nič smešnega, ljudje se temu čudovito hitro privadijo. Prav tako je tudi, ko bogoslovec prvokrat stopi v talarju na ulico. Misli si, da ga vsak, prav vsa Ljubljana gleda čes: pogledajte ga, ta je pa nov... Toda ljudje se še menijo ne zanj, niti ne vidijo ga ne, so pač navajeni.

Bogoslovci so izvrstni tekači. Pa nimajo nikakega Sportnega kluba ljubljanskih bogoslovcev (v časopisih bi bilo: SKLB). Stvar je namreč taka, da razložim: Bogoslovci gredo vsak dan na sprehod. Na sprehod jih gre več skupaj, enega samega redko kdaj dobiš in še v tistih redkih slučajih pride tisti sam navadno — vsaj za nekaj trenutkov v nezaželjeno družbo — drugi dan najbrže ne bo več sam... Kam hodijo? Povsod jih dobiš, na vseh koncih in krajih Ljubljane, v mestu in na periferiji: Od Rožnika do Golovca in od Trnovega do Sv. Križa; saj veste koliko se da v eni uri ali recimo v poldrugi uri obhoditi; in še nekaj več morate računati, ker so bogoslovci bolj urni kot ste vi, se mi zdi. Res, v Ljubljani so bogoslovci sploh na glasu kot silno hitri in urni ljudje in zaradi tega jim nekateri podtikajo — seveda po krivici — sportno ali celo zgolj rekordersko usmerjenost. Največkrat so v Tivolškem hribu (turisti pa so bogoslovci, tisto pa!), brez dvoma je to lep sprehod, saj po samem tlaku tudi ni kdovekaj dobro hoditi. Sprehod je čas oddiha in zakaj bi ga temeljito ne izrabili? Sprehodi so pa včasih zelo bogati na doživljajih in različnih dogodivščinah. Zgodi se se celo, da kako nežnejše bitje vzdihne k svojemu sopotniku: čes, ali jih ni škoda...? Za božjo voljo, tukaj o škodi sploh ni govora, reči bi morali kvečjemu: to so fientje. Sicer je pa tudi že stara resnica, da gredo v bogoslovje sami »zauber fantje«, Bog že ve, koga odbere zase, zato je vsako žalovanje zastoj in odveč.

In doma? No, prav veliko se ne izplača govoriti. Ni pa tako mrtvo življenje v bogoslovju, kot bi morda kdo utegnil misliti. Sploh bogoslovci niso tako mrtvi ljudje, čeprav nekateri že križe delajo nad njim, če se poda na to pot. V bogoslovju se vsak razvija in sicer tako, da postane prav aktiven (čeprav nikdar v žepu!), da hoče v gotovih slučajih to svojo aktivnost tudi na zunaj pokazati.

Bogoslovje ima več »becirkov«: Tartar, to je spodnji del; Sibirija, ker pravijo, da je bilo tam včasih hudo mraz; Kapitelj, »Mesarska gasa« itd. Kapitelj ima že staro, staro tradicijo. Ze od najstarejših časov sem je bil pozorišče vsega nekako poljavnega življenja v bogoslovju. Saj je kapiteljski »rostrum« za razne govornice in podobne stvari najbolj pripraven.

Jedo pa bogoslovci, no, pač kot vsak navaden človek. Z žlico, včasih se poslužijo tudi vilic in noža. Gredo pa tudi k sosedom v »Bettlehem« (Bettlehem pomeni po kranjsko: hiša kruha). Sicer pa niso nikdar požrešni ljudje, zelo skromni naravnost in sploh zagriženi sovražniki materializma in vseh temu podobnih življenjskih nazorov. — Spe pa tudi kot čisto navadni ljudje — na posteljah.

Sicer pa ti mirni in starinski zidovi molče. Molče, kot bi s tem hoteli razodevati vso resnost in svetost kraja, kot bi hoteli govoriti o mogočini in slavnosti svojih zgodovini in o možeh, ki so tod bivali, kot bi hoteli govoriti o svoji bodočnosti in bodočnosti tistih, ki zdaj tod bivajo.

Zidovi molče, govorimo le mi in še mi šepetamo. Se naša pesem, ki je včasih tako prosta in — v resnici! — kot huronsko vpitje sredi afriških pragozdov, onemi ob sivih obokih starinskih hodnikov.

Bivši finski zunanji minister Hjalmar Procapé, ki ga imenujejo med resnimi kandidati za generalnega tajnika Društva narodov.

Pet otrok smrtno ponesrečilo

Ena mati mrlva, druga znorela.

Iz Olomuca poročajo: V stanovanju hotelskega vratarja Vojazka se je zgodila strašna nesreča, čije žrtev sta dva dečka imenovanega, stara 4 in 6 let. Medtem, ko je bil Vojazek v službi, njegova žena pa je prala v pralnici, se je zaradi preveč zakurjene peči vnelo pohištvo v prtilnem stanovanju. Soba, v kateri sta bila oba otroka zaklenjena, se je hitro napolnila z dušičim dimom. Uboga otroka si nista znala drugače pomagati, kakor da sta zlezla pod posteljo. Tam so ju tudi našli, ko so mimoideči zapazili dim, ki se je

valil skozi okno. Ko so prihтели gasilci, sta bila oba otroka že mrtva. Ko je mati zvedela za strašno nesrečo, se ji je od žalosti omračil um in so jo morali prepeljati v blaznico.

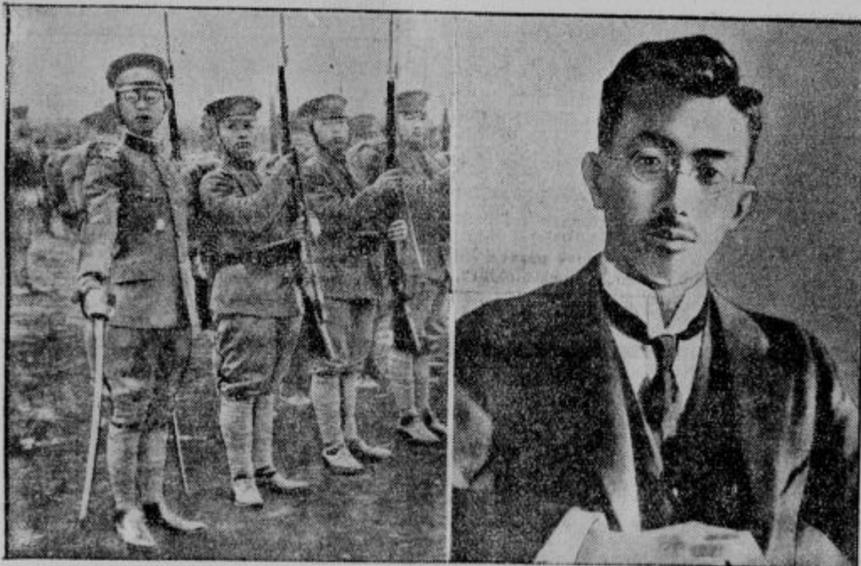
Iz Bolkenheima v Sleziji poročajo: V Rudolstadt se je peljala na saneh čez zamrzlo Odru neka delavska družina. Ker led še ni bil dovolj debel, se je udrl. Mati z dvema otrokoma je utonila. Njen 11 letni sin je hotel pomagati, pa je tudi sam našel smrt v valovih. Samo 6 letna hčerka, ki je bila tudi z materjo na ledu, se je mogla rešiti.

»Ukročeni« leopard, ki ga je pripeljal seboj berlinski raziskovalec Afrike Hugo pl. Othegraven, je raztrgal dve leti starega otročka. Leopard je bil od policije »obsojen na smrt« in takoj ustreljen.

Iz Berlina poročajo: Strahovit dogodek se je pripetil v stanovanju nekega umetnika, ki je s svojega potovanja po Afriki pred par leti prinesel mladega leoparda. Neka gospa je prišla k umetniku na obisk s svojim 11 letnim sinčkom. Deček se je igral z leopardom. Zver ga pa je nenadoma za-

grabila in preden so mogli preprečiti strašno nesrečo, je leopard popolnoma raztrgal dečka. Nato je zver navalila na mater in jo hudo poškodovala. Če bi lastnik ne udaril zver po glavi, da se je zrušila na tla, bi se zgodila še večja nesreča. Umetnika so aretirali.

Prince Hihibu (s sabljo), brat japonskega cesarja, je kot stotnik čel na bojišče na Kitajskem, da s tem podžge hrabrost japonskih čet.

Japonski cesar — mikado — Hirohito (slovensko »Blesteti mir«), katerega ime ni prav nič v skladu z japonsko politiko napram Kitajcem.

Milijarde „pozabljenih“ davkov

Peto največje mesto na svetu Chikago se bori že več mesecev s finančnimi težkocami. Ker banke niso hotele dati nobenega posojila več mestni upravi, je ta postavila neke vrste finančnega diktatorja, da ta uredi mestne finance. Ta diktator je pred dnevi podal poročilo, iz katerega se vidi, da je Chikago kar se zločinov in korupcije tiče še vedno na prvem mestu kljub mnogim aferam v raznih evropskih državah. Poročilo o tem, kako se je upravljal z mestnim premoženjem, navaja take podrobnosti, da se nam zdi, če ne že popolnoma izmišljene pa vsaj pretirane. Vendar pravi poročilo, da se v tem kratkem času še ni moglo ugotoviti vseh trikov in načinov, kako so delali korupcijo in da bodo v kratkem času odkriti novi škandali.

Naj pričnemo z neverjetnostmi: Ugotovili so, da je bivša mestna uprava, ki je izplačevala plače uslužbencem šele po večmesečni zamudi, ki ni plačevala niti obresti dolgov, ki je vsled pomanjkanja denarja pustila mesto v temi, enostavno »pozabila« v zadnjih štirih letih izterjati nad petnajst milijard zapadlih davkov. S tem denarjem bi lahko poravnala velik del obveznosti mesta. V glavnem gre za zemljiški davek in realne vrste davkov. Finan. upravnik je zadevo prijavil državnemu pravdniku in skupno z njim pričel raziskovati vzroke »pozabljenosti«, ki je privedla mesto na rob propada. Ugotovila sta, da gre za nezasiščano podkupovanje in sta dvignila obtožbo proti šestdesetim milijonarjem. Akti seveda manjkajo in so izginili, ko je moral bivši župan Thompson oditi. Proti njemu je uvedeno kazensko postopanje. Radi tega vlada splošno zadoščenje, ker je znano, da je imel bivši župan tesne zveze z zločinci. Thompson pa je neposredno pred aretacijo »neznano kam« odpotoval. Baje je v Buenos Airesu, pa je neverjetno, da bi se odzval sodišču. — Dalje je ugotovljeno, da je mestna uprava plačevala skoraj 4000 nameščenec, ki sploh niso obstojali. Plače so bile nakazane na fingirana imena. Samo pri tem je mesto oškodovano za približno 1 milijardo. Vse žene, prijateljice in prijatelji so prejemanj od mesta plače kot dnevničarji ali slično, ne

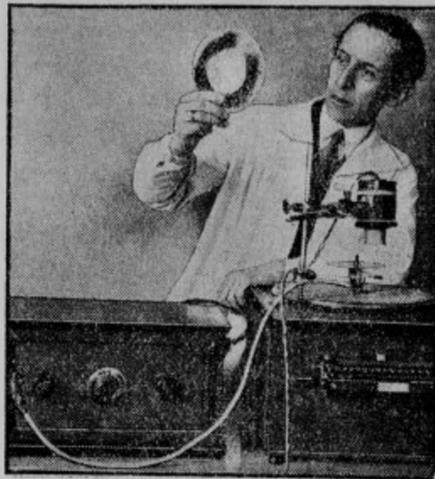
da bi samo enkrat prišli v urad. — Ker bo težko sedaj izterjati davke, bo morala občina ponuditi poravnavo v višini 30 odstotkov, če se bo hotela rešiti finančnega poloma.

Predpustne šeme. Kljub težkim in resnim časom se tudi pri nas še najdejo društva, ki prirejajo celo tekne mask. Ali se more pameten človek udeleževati tekme, kdo bo bolj našemljen? Odgovor nam da gornja slika, na kateri vidimo samo nekaj takih mask, ki pa že dovolj nazorno kažejo, kako »pametni« in duhoviti pač morajo biti moški in ženske, ki poteptajo in ponižajo svoje dostojanstvo s takim in sličnim našemljenjem.

Zabave za služinčad

Vsako leto po Božiču doživlja London čuden dan, na katerega odpadejo vse prireditve, družab. sprejemi in slično. Popoldne izostanejo vsi slugi in služkinje. Bogate in revne hiše morajo shajati z mrzlo večerjo. Tišina zavlada celo v Buckinghamski palači in pri princu Waleškem, kjer zadostujejo takrat še za kralja in kraljico obloženi kruhki, mrzla pečenka in sir. Ta noč je namenjena zabavi služinčadi. Lady Malcolm, znana dobrotnica, ga je vpeljala po vojni. Kmalu je dosegel splošno priznanje. Gospodinja, ki ne bi privoščila služkinji te zabave, bi se osmešila, ker bi bil to prestopek zoper obvezno »fair play«. Kraljica sama pošilja na ta ples vse dvorne hišne, lakaje, kuharje in šote, ter ostanejo pred palačo samo vojaki. Letošnja zabava je bila prirejena v največji angleški dvorani Albert Hallu. Vstopnice lahko kupite samo služinčad, in dobiva posameznik

Utripljaji srca na plošči. Berlinski zdravnik dr. Leo Jacobson je iznašel poseben aparat, s pomočjo katerega dobimo gramofonsko ploščo o utripanju in delovanju srca. Iznajdba ima posebno za proučevanje delovanja srca in motenj veliko praktično vrednost.

kvečjemu dve vstopnici. Londonska javnost je kmalu zvedela, da je služinčadi namenjena zabava najbolj vesela in živahna v teku sezije. »Gospoda« zdaj navadno prosi lastno kuharico, da bi ji oskrbela povabilo. Dnevnik zatrjuje, da so tvorili delodajalci najmanj polovico letošnjih gostov. To je mogoče, ker so vsi plesalci zakrinkani. London ob svitanju po tem plesu nudi izredno demokratično sliko. Mladenci v brezhibnih frakih in dame z bisernimi orglicami se vračajo takrat domov v družbi lastnih kuharic, hišnikov itd. Samo to noč vozijo londonski avtoizvoščki slično pisano občinstvo, ki je pozabilo v plesni dvorani na navadne premoženjske in stanovske razlike.

Fašistovska moda

Po padcu funta so v Angliji pričeli s propagando za domače blago in za angleško modo. Za Angleži prihajajo sedaj Italijani. Nedavno so v Rimu zborovali krojači. Na zborovanju so se bridko pritoževali, da še vedno Pariz in London diktirata modo in da gredo za te razvade težki milijoni v tujino. Zahtevajo, da se mora Italijan tudi v tem odreči uplivu tujine in nositi domače blago po starem italijanskem vzorcu. Gotovo je, da bo vlada te sklepe rada podpirala. Čas bi bil, da bi kaj sličnega podvezla tudi naši krojači, da pride v teh težkih časih do veljave naše domače blago in pa naša lepa narodna nošnja namesto tujih spakedrank in židovskih modnih izdelkov.

Zdravnika so poklicali nujno k neki starejši gospe.

»No, draga gospa, kaj vam je, kaj vam manjka?« prijazno vpraša zdravnik.

Radi tega nagovora ogorčena odgovori gospa pikro: »Jaz sem soproga ogorčena ministra P.«

»Oprostite, od te bolezni vas ne morem ozdraviti.« je odgovoril zdravnik in odšel.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priloženo na znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349.

Danes

Beseda samo 50 par

Gostilna
Maver, Jegličeva 5. Danes domača veselica brez plesa do 2 jutraj. Domače krvave klobase, vino mariborskih gor, cviček Gadova peč. K obilni udeležbi vabi najvljudnejše gostilničarka.

Službenice

Beseda samo 50 par

Strojnik
vešč vseh parnih in motornih naprav v poslugi in popravilu, dober električar, išče službo za takoj. Pismene ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod šifro »Strojnik« št. 1241.

Starejša kuharica

dobra, varčna, zmožna — išče zaposlitev k starejšemu gospodu. Gre tudi h gospodu župniku. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mirni dom«.

Natakarica

ki zna tudi šivati, z dobrim sprječevalom — išče mesto v gostilno na deželi, najraje na Gorenjskem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1318.

Krojaštvu

se želi izučiti nadarjen, vesten in priljuden gluho-nemec, ki govori zelo dobro. Pojasnila daje »Podporno društvo gluho-nemih«, Zaloška cesta 5.

Trgovska pomočnica

želi mesto. Najraje na Gorenjsko ali Štajersko. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1333.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Pekovski vajenec
z vso oskrbo v hiši se sprejme. Anton Praprotnik, Jesenice.

Trgovsko vajenko

s primerno izobrazbo se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »Poštena« 1341 na upravo »Slovenca«.

Vajenke

sprejme šivilja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1313.

Sprejem učenca

takoj v trgovino z mehanim blagom. Vsa oskrba v hiši. Ivan Marin, Mirna.

Iščem potnika

ki potuje po vsej Sloveniji, a je voljan prevzeti dobro idočo ter vporaben predmet (hiši) proti 10% proviziji. Javi naj se na naslov: Mato Hunjak, tovarna bičev, Slav. Požeška.

„Postopek za izdelavo poroznega gradbenega materiala“

Za jugoslovanski patent št. 3500 od 1. marca 1925 na: »Verfahren zur Herstellung von porösen Baumaterialien« se iščejo kupci ali odjemalci licenc. Cenjene ponudbe na ing. MILAN SUKLJE, Ljubljana, Beethovnova ulica 2

Ha! Ha! Ha!

Vesellimo se v pustnem času

in nabavimo si:

gramofon, radioaparati, športne potrebščine in plošče pri

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA C. 20

Velika izbira!

NA PRILIKE ČAKATI?

Prilike se ne dajo priklicati, pač pa

KUPCI IN KUPČIJE!

Te lahko kar po načrtu vnesete v Vaše račune.

Sredstvo zauje z malimi stroški:

NAŠI MALI OGLASI.

S priznanjem preizkušeni!

Vajenca

14—16 let, pridnega, poštenih kmečkih staršev, ki ima veselje do medicinske in svečarske obrti, sprejememo. Hrana in stanovanje v hiši (odnosno po dogovoru). Ljubljana, Sv. Petra cesta 59.

Knjigovodja

se išče za ureditev novega knjigovodstva. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Prvo vrsten« št. 1289.

Uradnika

25—35 letnega, z bančno prakso, išče veliko podjetje. Zadrževa se slovenski, nemški, srbohrvatski in po možnosti francoski jezik v govoru in pisavi, stenografija, strojepisje in knjigovodstvo. Ponudbe s sliko, prepisom sprječeval in referencami na upravo »Slovenca« pod »Stalna hotelska služba« št. 699.

Prikojevalka

prvo vrstna, za boljšo damsko konfekcijo v Ljubljani, katera je že dalj časa v tej stroki službovala, se sprejme takoj. Začetnice izključene. Prednost imajo z inozemsko prakso. Ponudbe z navedbo dosedanj. praks. na upravo »Slovenca« pod »Damska konfekcija« št. 1141.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast koncesionarna. Prospekt št. 16 za zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Instrukcije

dajem nižješolcem iz vseh predmetov, zlasti iz francoščine. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1319.

Šivilje, krojači,

nešivilje, dame. Vseled denarne krize priredi Strokovno krojno učilišče — Ljubljana, Mestni trg 5 U. 8. februarja brezplačni prikojevalni tečaj moškega, damskega krojenja oblek, perila. Priglasite se pravočasno.

Posojila na hipoteke

ali poroštvo dobite. Generalno zastopstvo »Vlg. P. G. Inst., Maribor, Vrazova 2. Za pismene informacije prilož 5 Din v znamkah.

Jezikovna šola

Gospoška ulica 4/I. Tečaj za vse jezike se sedaj prične. Otroške skupine. Posamezni pouk. Prvo vrstne učne moči. Nizke cene. Informacije od 6 do 8 zvečer.

Šoferska šola

oblastv. koncesionirana, I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska c. 31. Prihodnji redni tečaj se prične 3. februarja.

Zanimlek

Beseda samo 50 par

Božati postanete
če imate veliko znanec! Perssons. Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor.

Zenitbe

Beseda samo 50 par

Mladenič
star 30 let, s premoženjem 250.000 Din, želi v svrhu ženitve spoznanja z gospodično, katera bi imela trgovino ali gostilno. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mir« št. 1232.

Objave

Beseda samo 50 par

Oficire
bivšega B. H. L. R. 1, 2. Komp. prosimo za naslov radi važne informacije. Aloma Company — Ljubljana.

Denar

Beseda samo 50 par

10.000 Din posojila
lahko tudi hranilna knjižica, iščem proti vknjižbi. Dopise pod »Sigurnost« št. 1315.

Razno

Beseda samo 50 par

Otroka
sprejem v dobro oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1310.

Vnajen

Beseda samo 50 par

Več pisarniških sob
v I. nadstropju v Gledališki ulici 8 odda takoj skupaj ali posamič Pokojniški zavod za namočene v Ljubljani.

Lokal

z lepimi izložbenimi okni, v sredini mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1349

Pekarijo

iščem v najem v mestu ali predmestju. Cenjene ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 1224.

Tihaga družabnika

s kapitalom 40.000 Din, iščem za trg. z meš. blagom na prvovrstnem prostoru v bližini Celja. Dopise vposlati pod šifro »Promet« št. 1144 na upravo »Slovenca«.

Kompanjona

na Rab (Dalmacija) sprejem ali prodam nov dvonadstropen hotel z 22 sobami, ki ga pa tudi zamenujem z večjim objektom v drugem mestu proti doplačilu 300.000 Din. Gotovina ni potrebna, ker vzamem hranilno knjižico. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1178.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Sobo
vneblovano, z elektriko, oddam gospodu. Avsec, Polakova ulica 17, Ljubljana VII.

Stanovanje

petih sob z vsem komfortom se odda v sredini mesta s 1. februarjem ali 1. majem t. l. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 1265.

Prazno sobo

zraven kolodvora takoj oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« št. 1331.

Gospodično

sprejem na stanovanje v sredi mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1308.

Mirnima strankama

oddam lepi dvosobni stanovanji — 380 in 460 Din. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1316.

Opremljena soba

s posebnim vhomom se takoj odda eni ali dvema osebam. Soba je velika in se jo lahko porablja tudi za kuhinjo. — Idrijska ulica 6.

Dve prazni sobi

oddam na Canlarjevem nabrežju št. 23 II.

Stanovanje

oddam za 1. maj. Tri sobe, pritlikline, event. tudi z dvema sobama. Cesta v Rožno dolino 11.

Sobo v sredini mesta

s posebnim vhomom oddam eni ali dvema gospodičnima — z vso oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1332.

Stanovanje

komfortno urejeno, obstoječe iz 4 sob, z vsemi pritliklinami, v centru mesta, se takoj odda v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1348.

Sobo in kuhinjo

oddam. Val, Vodnikova št. 15, Zelena jama.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Jajce 80 par
na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Vilo

v Streliški ulici ali na Poljanski cesti — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vila« 1311.

Parcela

500 m² z leseno hišico na prodaj za 23.000 Din. Proda se tudi sama parcela. Metod Zerovnik, Zg. Siska 185, poleg gostilne Čarman.

Malo posestvo

v Sav. dolini, čedno stan, hišo v bližini železnice, kupim. Cena do 50.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1330.

Stavbna parcela

v Kolesiji, 550 m², krasna, pravokotna, ob glavni cesti, elektriki in vodi, napredaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

NAPRODAJ HOTEL

na sedežu banovine na dalmatin. primorju z 20 adaptiranimi sobami. Hotel obstoji že 14 let. Obrat dobro vpeljan. Obratuje preko celega leta. Proda se radi preselitve rodbine pod zelo ugodnimi pogoji. Podrobne informacije pri lastniku »HOTEL BEOGRAD«, SPLIT.

Manufakt. trgovina

sredi Ljubljane se odda takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodno« št. 1097.

Pisarniške prostore

oddam. Dalmatinova ulica št. 11.

Velik lokal

in pisarniške sobe oddam s 1. avg. v Selenburgovi ul. 1. Pojasnila daje iz prijaznosti g. E. Navinšek istotam.

Glasba

Beseda samo 50 par

Radio aparat
zamenjam za pisalni stroj ali foto-aparat. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1250.

Klavir

dobro ohranjen, vsled selitve poceni naprodaj do 4. februarja. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1234.

Klavir

prodam po ugodni ceni. Bajde, Gospodarska cesta 12, dvorišče.

Posestivo

Beseda samo 50 par

Kupim hišo
v kateri se nahaja trgovina z mešanim blagom, kakor tudi lesna trgovina. Ponudbe na upravo »Slovenca« Maribor, Aleksandrova cesta 6.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Jajce 80 par
na drobno. — Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5.

Vilo

v Streliški ulici ali na Poljanski cesti — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vila« 1311.

Parcela

500 m² z leseno hišico na prodaj za 23.000 Din. Proda se tudi sama parcela. Metod Zerovnik, Zg. Siska 185, poleg gostilne Čarman.

Malo posestvo

v Sav. dolini, čedno stan, hišo v bližini železnice, kupim. Cena do 50.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1330.

Stavbna parcela

v Kolesiji, 550 m², krasna, pravokotna, ob glavni cesti, elektriki in vodi, napredaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Pisalne mize, omare,

stoli itd. na zalogi

v specialni trgovini

za pisarniške stroje

A. PRELOG in opremo

Ljubljana
Marijin trg
Telefon
3-4-5-6

Hiša

novozidana, enodružinska, z lepim vrtom, naprodaj. Pobrežje pri Mariboru — Stranska ulica 3.

Dobrovpelj. trgovina

se takoj odda. Prevzeti je treba zalogo in nekaj inventarja. Potrebno je najmanj 50.000 Din takoj. Resne ponudbe pod »Dobro idoča trgovina« št. 1200 na podružnico »Slovenca« v Celju.

Hotelsko pohištvo

prvo vrstno, z marmornatimi univalniki, naprodaj za dvetretjinsko ceno za 20 oseb skupaj ali posamezno. Pension Vovk, Bled.

Čebelarji!

Vse čebelarske potrebščine

kupite najceneje v trgovini FR. STUPICA, železnica in zaloga poljedelskih strojev, Ljubljana, Gospodarska cesta št. 1.

Motorno kolo BSA

349 cm³, brezhiben, tipa 30, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Zaročne in poročne

prstane v modernih oblikah, nudi po najnižjih cenah A. Stumpf, zlatar v Mariboru, Koroška c. 8. Staro zlato kupi ali zamenja.

Puške

risanica za kroglo, kal. 8 mm in dvocevka, grenner, brezdimna, kal. 16, fino noseči — naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31.

Mešano trgovino

dobro idočo, prevzamem. na deželi okoli Ljubljane. Ponudbe pod »Večletno upeljano« št. 1023 na upr. »Slovenca«.

Konj

v šestem letu, brezhiben, 16 visok, naprodaj. Ljubljana, Opekarska cesta 31

Felo blago

vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar, Ljubljana, Stari trg 21.

Žage

gaterice, krožne, mlinske skobelne nože in vse drugo jekleno orodje kupite najugodnejše pri »Jeklo«, Ljubljana, Stari trg.

Lončenih peči

že rabljene dele prodam. Dalmatinova 11.

Pohištvo!

Vsakovrstne spalnice, kakor tudi vse ostalo pohištvo Vam nudi po izredno nizkih cenah. — Ivan Kuhar, mizarstvo, Vižmarje št. 69, St. Vid nad Lj.

Grobišče

pri Sv. Križu prodam. — Ponudbe pod: »Ob zidu« št. 1340 na upravo »Slovenca«.

Šivalni stroj

popreznjen — popolnoma nov, naprodaj za vsako ceno. Miklošičeva 7/III, levo, vhod poleg Depa.

Obrt

Beseda samo 50 par

Mlinarji!

Bi pros. ajde in točnega kupite nasenece pri A. VOLK, LJUBLJANA, Hostova cesta 24, Veletrgovina št. in moka.

Sofra

Najnovejši patent z ležečimi kartotekami na kroglični ležaj. Zabejavate prospekte! Sofra, Maribor. Telef. 2510

GREJ

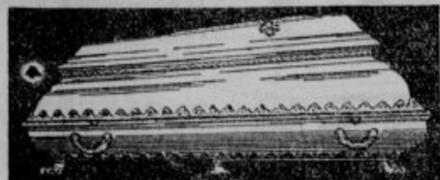
Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje
in kolesa

Adler -
Gritzner

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri trdki
Jos. Petelinc, Ljubljana
za vodo.
Brezplačen ponk v vezenju. Večletno jamstvo.

Največja zaloga kovinastih krst v Dravski banovini

Kovinaste krste za deco: 80 do 160 cm dolge, Din 550— do 1.050—, kovinaste krste za odrasle: 200 cm dolge, Din 1.400 do 2.200—, iz zaloge v Mariboru. Izбира v vseh velikostih. Najmanj 50% prihranka potom nakupa pri izdelovalcu.

MAKS USSAR, MARIBOR
Gregorčičeva ulica 17

Vilo ali hišo

z večjim vrtom, primerno za letovišče, event. manjše posestvo z dobro ohranjeno stanov. hišo

kupim

na Gorenjskem med Kranjem in Bledom, najraje v bližini Radovljice za ceno ca 80.000 Din.

Ponudbe na upravo Slovencev pod
Poletjec št. 1122.

Turdka F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 29

naznanja, da je cene belemu blagu znatno znižala, n. pr.: Platno za kapne prvovrstne šir. 180 cm 24 Din, platno za rjuhe, dvojna šir. od 15. najboljše 24 Din. Šifoni od 7.50 naprej, najboljši 11.50 Din, bela kontenina za perilo od 6.50 naprej, najboljša 10 Din, rujava kontenina od 5.50 naprej, najboljša 9 Din. Barvasto blago za damsko perilo od 9 Din naprej. Enako so znižane cene tudi oxfordom, ceфирjem, kambriku in sploh vsemu bombaž. blagu.

Predtiskana ročna dela za vse!
Stenski prti 7 Din, stenski prti, rdeče ali modro obrobljeni, 10 Din, prtički od 1 Din naprej, blazine, milje etc. — Novi vzorci, čist tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelji.

Vezenje zaves, perila, monogramov etc. Entlanje, ažuriranje. — »Breda« žepni robci komad 2 Din.

Ne duha ne sluha ni več

o kurjih očesih in debeli koži, ako jih tri dni zaporedoma zjutraj in zvečer le malo namažete s
CLAVETYL CREMO

Cena zavitku 8 Din. Proizvaja jo stara leta 1599. ustanovljena Kaptolska lekarna V. Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20.

Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarnar v Ljubljani: 29. zvezek: Savineček: IZPOD GOLICE, 30 Din, 30. zvezek: Slenkiewicz: NA POLJU SLAVE, 28 Din, vez. 40 Din — 31. zvezek: Conan Doyle: IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez. 32 Din — 32. zvezek: Reimnietel: ZAGORSKI ZVONOVI, Slavje, NA SINAJ 30 Din, vez. 42 Din — 33. zvezek: Bridges: NA POMOC, 30 Din, vez. 42 Din — 35. zvezek: Brackett: CIRKUSKI OTROK, 28 Din, vez. 40 Din.

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

»Vojaki, to pomislite,« jih je ogovarjal, »če bi nameravali zmagujoči Istri obdržati tabor, ki so ga zavzeli z orožjem, bi bili navalili za nami — premaganim sovražnikom — do morja ali bi vsaj postavili pred nasipom straže. Do morja niso prišli, straži ni videti nikjer. Ne bojte se! Česar ni zmoglo vaše orožje, so zmogle, sodim, naše zaloge! Najbrže ležijo brez skrbi v taboru in — opiti počivajo in spijo, ne da bi se jim sanjalo, kako jih vzbudimo!«

Po teh besedah, ki so opogumile manipule bolj kot prihod tretje legije, je Atilus ukazal svojemu signiferu Avlu Bekuloniju, ki je bil znan po svoji predrznosti in hrabrosti, naj udere z bojnimi praporcem v tabor.

Signifer Aulus Baeculonijs je bil v trenutku pripravljen.

Rekel je:

»Če mi le hočete slediti, bom napravil tako, da se vse kar najhitreje izvrši!«

»Daj, daj! Bomo sledili, bomo!« so mu odgovorili bližnji oddelki polglasno, a vendar s trdno odločenostjo.

Baeculonijs se je razkoračil: levo nogo je postavil naprej, desno nekoliko nazaj, jo upognil, nagnil hrbet in zadegal z desnico, ki je imel skrčeno v trikot, praporce čez nasip in se že zagnal še sam in izginil skozi vrata.

V trenutku se je izvršilo vse to in ker ni bilo slišati iz tabora nikakega bojnega krika, so planili tribunovi manipuli za signiferom. Skozi dekumanska vrata so udrli kmalu nato vojaki tretje legije in konzul s svojo četo.

SAMO ŠE NEKOLIKO DNI
— DO 6. FEBRUARJA

ZA
20
%

CENE JE SO

TIVAR
OBLEKE

Zapustil nas je za vedno naš ljubljeni, dobri soprog in očka, ozir. sin, brat, svak in stric, gospod

Mr. pharm. Branko Hus

v nedeljo, dne 31. t. m. po kratki in mučni bolezni.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 2. februarja 1932 ob 1/3 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1932.

Žalujoci ostali.

Ko so prišli Rimljani v tabor in videli, da so Istri in Karni vsi omamljeni od pijače, so navalili nanje in klali kar od kraja in po vrsti. Razni bolniki in ranjenci, ki so bili ostali v taboru in se zavlekli v prikrite kote, kjer so negibno ležali in se delali mrtve, so se dvignili in poprijeli za orožje, ko so veseli zagledali spet svoje. Med njimi se je posebno odlikoval tribun Caius Popillius Sabellus; pozabil je na ranjeno nogo in mahal in sekal tako, da jih je gotovo največ padlo pod njegovim mečem.

Pokolj je Istre in Karne kmalu streznil; zgrabili so orožje in se obupno borili. Oni, ki jih ni pijača povsem omagala, so se bili ko besni. Epulo se je zagnal na konja, velmožje in najboljša četa so ga obdali in se presekali kljub mnogim izgubam do severnega izhoda in se rešili. Da bi onemogočili sovražniku nadaljnji predor in beg, so Rimljani močno zastražili vse izhode in potem niso poznali usmiljenja, zlasti ko so videli, da se sovražnik ne mara podati in se bori v svoji omamljenosti na življenje in smrt. Legionarji so v svoji jezi razkačeni klali in sekali in krvavo zmagali. V taboru je obležalo, kakor so pozneje poročali, do osem tisoč Istrov in Karnov, koliko legionarjev je bilo med njimi, so zamočali...

Konzul Aulus Manlius Vulso je bil vesel, zakaj dosegel je kar je želel in kar je bil obljubil. Maščeval je Kvinkeija Flaminina in maščeval poraze svojega prednika Marcella ter opral rimsko orožje sramote — zmagovalec.

»Ave, Manli, ave, imperator!« so slavile močno zredčene vrste legionarjev v taboru konzula, a od morja je še bučnejše odmevalo, ko je neoborožena množica zvedela, da je rešena nevarnosti...

Akvileja se je bila že oddahnila od strahu in moreče skrbi, ko je vkorakal vanjo konzul Marcus Junius Brutus s četami, ki jih je pripeljal iz cispadanske in transpadanske Galije. Menil je, da dobi naselbino

obupano in do malega izpraznjeno in zapuščeno, če že ne opustošeno in razdejano, a pozdravilo ga je veselje in živahno vrvenje.

»Prevrnilo se je,« je sklepal ob prvem pogledu in ko je izvedel, da je kolega Manlius obračunal sam z Istri, je obdržal samo vojaštvo, ki ga je nabral v mestih, pomožne čete obpadanskih Galov je pa odpustil in vriskaje, ko da so priborile največjo zmago, so se vračale domov v svojo preljubljeno Galijo.

Potem je konzul sedel in napisal senatu pismo, da reši Romo skrbi in bojzani.

CONSUL JUNIUS BRUTUS SENATUI ROMANO PATRES CONSCRIPTI, IZVRŠIVŠI VAŠ NALOG, SEM DOSPEL V AKVILEJO, PREPOZNO. NE USTRAŠITE SE! KOLEGA AULUS MANLIUS JE MEDTEM OPRAL OROŽJE IN GA OVENČAL Z NOVO SLAVO. POROČILA O PORAZU, KI SO BILA PRISPELA V ROMO, SO BILA PRETIRANA, ZMAGA JE PA RES LEPA IN VREDNA NAŠEGA OROŽJA.

Tako je pisal konzul Brutus, potem pa čakal v Akvileji, da se vrne Manlius s svojo zmagoslavno vojsko, zakaj izvedel bi rad vse podrobnosti o poteku boja in mu še poročal o razburjenosti, ki je prošle dni prevzela senat in vse prebivalstvo v mestu ob Tiberi...

Kralj Epulo se je bil zavedel v svojem taborišču ob zgornjem Timavskem jezeru, kako nepremišljeno je ravnal v rimskem taboru. Mrk in tih je bil in zaklel se je pri Belenu, da opojnega rimskega strupa ne bo pokusil več. Še je imel v taborišču močno in številno vojsko, saj so Gali z zapadnih obronkov Karusadija ostali nedotaknjeni in z njimi vsi oddelki Karnov in Istrov, ki so bili zasedli višine zapadno od Timava, a vendar, najboljši velmožje in z njimi najbolj borbene čete so podlegle strupu in rimskemu meču.

RABIMO

tri do štiri vagone krajnikov, smrekovih, borovih ali jelkovih, lahko tudi mešanih 4 do 5 cm debelih, dobava tekom 2 do 3 tednov, plačilo promptno. Ponudbe z ceno nakladalna postaja na upravništvo Slovencev pod značko »Krajniki« št. 1253.

1000 Din plačam

ako Vaših kurjih oces, bradvic, trde kože, bul itd. ne odstranite v treh dneh z
RADIO BALZAMOM.

Prosim, pošljite mi še en lonček R. B., ker isti zelo dobro učinkuje — piše 21. II. 1931 ga. Marija Škerbinc, Vrnsko pri Celju.

Zahtevajte povsod samo **RADIO BALZAM** — Lonček 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din dva 28 Din, tri 38 Din — pošlje:

R. COTIČ, Ljubljana VII, Kamniška ulica št. 10 a

ženini - neveste!

Najcenejše in najboljše: modroce, otomane, mreže, divane, feder-modroce, fotelje in garniture Vam nudi

F. SAJOVIC, Ljubljana
Stari trg št. 6

Vsa tapetniška dela po nizki ceni.

NAZNA NILO!

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svoj krojaški atelje iz Lepodvorske ulice v Wolfovo ulico 10 ter bom nadalje po znižanih cenah izdeloval najmodernejše fazono od 250—300 Din. Točna in solidna izdelava! — Se priporoča LUDVIK LOGAR, modno krojaštvo, Wolfova ul. 10.

V Retečah na Sori

naprodaj več različnih stavbnih parcel

Pojasnila daje Jurče GOSAR

kopališče Reteče, pošta Škofja Loka

Gostilna na proda!

Dne 29. februarja ob 9.30 bo prodana na javni dražbi pri sodišču v Kamniku enonadstropna hiša v Motniku s krajevno gostilniško pravico in gospodarsko poslopje z vrtom. Cenilna vrednost 80.620 D. najmanjši ponudek 41.580 Din. — Informacije daje dr. Žvokelj, advokat v Kamniku.

DRVA

10 vagonov lepih, suhih bukovih cepanil — nudim franko vagon — klatra po 300 Din. Naslov v upravi »Slovenec« v Mariboru.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarnar v Ljubljani Zahtevajte cenik!